Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

PІК XCII. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го ВЕРЕСНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 26, 1985 No. 184. VOL. XCII.

ПРЕДСТАВНИКИ ОУН І УРДП ВІДБУЛИ НАРАДИ

Ню Йорк (Секретаріят нарад ОУН — УРДП). — У неділю, 15-го вересня ц.р., відбулася консультативна зустріч делеґації Організації Українських Націоналістів на чолі з головою ПУН Миколою Плавюком і Української Революційно-Демократичної Партії на чолі з її головою Михайлом Воскобійником для обміну думок відносно сучасного положення в Україні, поселеної антиукраїнської атаки різних чинників у країнах вільного світу та про стан існуючої деконсолідації в організованому українському політичному житті.

Ствердивши велику близькість ідейно-політичних позицій обидвох організацій, зокрема у світі постанов Десятого Великого Збору ОУН і резолюцій 9-го З'їзду Української Революційно-Демократичної Партії, устійнено принципові засади консультативного порозуміння між ОУН і УРДП для дії на шляху до творення спільно з іншими співдружніми українськими організаціями українського національного фронту для визвольно-політичної боротьби.

В часі цієї ділової наради, господарем якої цим разом був Провід Українських Націоналістів, ствердженo, що така боротьба вимагає привернення консолідації українських політичних сил і координації їх дії в одному українському політичному центрі, базованому на принципах політичного плюралізму, взаємної толеранції і демократичних методів праці.

Це консультативне порозуміння між ОУН і УРДП не є направлене проти ніякої іншої української організації, а заініційоване для більш енерґійного проведення в життя консолідаційних заходів. Представники сподіваються, що це порозуміння становитиме конструктивну основу для включення в консолідаційні заходи інших організацій для здійснення загальнонаціональних завдань.

Висліди цієї першої зустрічі дають підстави сподіватися, що знайдено спільні шляхи для привернення правопорядку на політично-визвольному відтинку дії в цій важкій для українського народу ситуації в Україні.

Концертом відзначать День Українського Патріярхату

Нюарк, Н.Дж. — Як уже інформовано, українська громада Ню Джерзі є першою в країні, яка постановила заінціювати встановлення Дня Українського Патріярхату, вшановуючи в цей спосіб пам'ять покійного Патріярха Йосифа в роковини його відходу у вічність.

Перший такий день звеличання його пам'яті відбудеться в неділю, 29-го вересня ц.р., у формі концерту в Кін коледжі, при Морріс авеню дорога ч. 82 в Юніон, Н. Дж.

Святочне слово виголосить професор Ратґерського університету д-р Іван Головінський, а в мистецькій частині виступить чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії, піяністка Ірена Пелех-Зварич, солістка Марта Кульчицька-Андріюк і рецитатор Аскольд Лозинський.

Початок концерту — 4-та год. по полудні.

Владика Мстислав посвятить мозаїки у Філядельфії

С. Бавнд Брук, Н.Дж. — У неділю, 29-го вересня ц.р., Архиєпископ Філядельфійський і Митрополит УПЦеркви в ЗСА і діяспорі, Владика Митрополит Мстислав довершить урочисте посвячення двох нових зовнішніх мозаїк-ікон у катедрі св. Володимира у Філядельфії, Па.

Урочистості розпічнуться о год. 9:30 рано відправою Архиєрейської Літурґії і чину посвячення, що його очолюватиме Блаженніший Мстислав. Після літурґійних відправ відбудеться святочний дедикаційний бенкет і концерт у гостинниці Дуґан при Рузвельт булеварді. Виступатиме на концерті філядельфійський деканатський хор, членами якого є представники різних парафій Філядельфійського деканату УПЦеркви в ЗСА.

Мозаїки, що їх виконала мистецька фірма Макаренків з Йонкерсу, Н.Й., присвячені духовній спадщині православних українців, архиєпископським престолом яких є катедра св. Володимира. Одна мозаїка-ікона є на пам'ятку Тисячоліття Хрищення України. Друга мозаїка-ікона споруджена в честь жертв Великого голоду в 1932-33 роках в Україні.

Храм св. Володимира є від 1925 року катедральним престолом Архиєпископа-Митрополити УПЦеркви в ЗСА. Мозаїки уфундували вірні катедральної парафії.

Інформують про українську виставку в Ню Джерзі

Нюарк, Н. Дж. — У газеті „Стар Леджер" з середи, 18-го вересня ц.р., появився ілюстрований допис про українське мистецтво, а головно про українські писанки, які є на виставці в музею повіту Монмут в Линкрофті Н.Дж. Крім писанок на виставці є українські народні строї, вишивані рушники, блюзки і сорочки, кераміка і різьба з різних областей України від XIX століття до сучасних часів. Виставлені також чорно-білі знімки мистців при вишиванні чи кераміці, як також і знімки з українських вінчань та інших народних звичаїв.

Виставкою провадить Марія Шуст, яка є директором Українського Музею в Ню Йорку. Метою цієї виставки є освідомити усіх, що українське мистецтво живе і розвивається між українцями в Америці.

Допис пера Енн-Марі Коттоне описує деякі форми українського мистецтва, наприклад кераміку і вишивку та подає як і в яких областях їх виконується.

Музей в Монмут повіті міститься при Брукдейл коледжі в Линкрофті та відкритий від вівтірка до суботи. Виставка, яка втішається великою фреквенцією неукраїнців, триватиме до 13-го жовтня.

ЗЕМЛЯ ВАШІНҐТОНА ПРИВІТАЛА „ВЕСЕЛКУ" І „ЧАЙКУ" З ДАЛЕКОЇ АВСТРАЛІЇ

Репортаж і фота д-ра Святополка Шумського

В середу, 18-го вересня, коли зайшло каліфорнійське сонце і заблисла міріядами світел велика метрополія західнього побережжя ЗСА, яким є Лос Анджелес і околиці, на модерно вивітуване летовище приземлився новозеляндський літак 747, привізши на американський континент довгоочікуваних земляків з „давн андер" — наших славних амбасадорів: хор „Чайку" з Мельборну та молодечий танцювальний ансамбль „Веселку" зі Сіднею.

Члени хору і танцювального ансамблю зі своїм „маскотом" Пилипком Ботте (посередині).

Втомленні 16-годинною летунською подорожжю та невиспані, вони ступали по американському континенті усміхненні та бадьорі. Наші мистці, сеньйори та молодь, з подорожніми валізками та торбинками, на чолі зі своїми керівниками, з оптимізмом на обличчях входили в комплекс летовища, де вже чекали на них їхні земляки — каліфорнійці, поміж якими були і ті, які колись покинули Австралію та поселились в ЗСА. Очікували їх рівнож і делеґати від української громади Лос Анджелесу та від Українського Народного Союзу, спонзора їхніх виступів на цім континенті.

Приємно було нам зустрінути після довгих років талановитого та вічно бадьорого, повного творчого запалу диригента хору „Чайка" маестра Стапана Коріня, а також і невтомну та віддану українському танцювальному мистецтву керівника та хереографа танцювального ансамблю „Веселка" Наталію Тиравську. Зустріч з нашими земляками була щирою і спон

(Закінчення на стор. 7)

Після офіційного привітання (зліва): адміністратор — П. Кардаш, диригент — С. Корінь та „господарі" — Марійка Шумська, голова УКО Б. Стус та І. Мельник.

Р. РЕҐЕН ОГОЛОСИВ ЗАХОДИ БОРОТЬБИ З „НЕЧЕСНОЮ ТОРГІВЛЕЮ"

Вашінгтон. — Виступаючи у понеділок, 23-го вересня, в Білому Домі, президент Роналд Реґен оголосив заходи, які вживе Адміністрація у боротьбі з „нечесною", як сказав Президент, політикою торговельних партнерів ЗСА.

„Я не буду спокійно дивитися, як американські промисловці терплять невдачі із-за нечесної практики наших закордонних торговельних партнерів. Я не буду спокійно дивитися, як американські робітники лишаються без праці із-за того, що інші країни грають не за правилами", — сказав Р. Реґен.

Ось деякі із заходів боротьби з „нечесною торговельною політикою": створення 300-мільйонного фонду для надання кредитів американським фірмам, створення урядових „ударних сил", які будуть викривати всі випадки нечесної торговельної практики, обмеження термінів переговорів з японськими компаніями і фірмами, проведення найближчим часом двосторонніх переговорів між ЗСА і їх торговельними партнерами, боротьба на американському ринку з торгівлею товарами, ціни на які штучно занижені.

Співробітники Білого Дому назвали „дуже важливими" запропоновані президентом заходи, звернувши особливу увагу на те, що Реґен говорив „рішуче" і що він „не відступить під тиском" закордонних торговельних партнерів.

„Я хотів би, щоб американський народ і наші торгові партнери знали: ми зробимо все можливе і необхідне, щоб захистити наші права й інтереси у міжнародній торгівлі", — сказав Президент.

Плянують видавати московську „Правду" у ЗСА

Ню Йорк. — Газета „Ню Йорк Таймс" надрукувала статтю Ендрю Малколма під назвою „Видавець вважає: З'єднаним Стейтам потрібна 'Правда' в англійській мові", в якій розповідається, що 64-річний мільйонер Чарлз Кокс вирішив з грудня цього року видавати „Правду" по-англійськи.

„Ми відкриємо вікно в Росію, — вікно, яке тепер для американців не існує", — сказав Ч. Кокс кореспондентові газети „Ню Йорк Таймс".

„Правда" по-англійськи буде такого ж формату, як і московська. В ній будуть друкуватися ті ж самі статті, фотографії. Як і в совєтському варіянті, в ній не буде реклями.

На протязі 36 років у ЗСА друкується „Дайджест" совєтської преси, який передруковує по-англійськи статті з совєтських газет і журналів. Але „Правда", яку почне друкувати Кокс, буде єдиним подібним виданням на англійській мові.

Через те, що „Правда", як і інші совєтські газети, приходить до ЗСА з запізненням на два-три, а часом і на десять днів, по-англійськи вона також буде виходити з запізненням. Передплатники будуть її отримувати раз на тиждень — зразу сім чисел. Кокс вважає, що англійське видання головної партійної газети ССCP приверне увагу всіх, хто цікавиться совєтськими справами — студентів, професорів університетів, політиків, промисловців тощо.

У Совєтському Союзі „Правда" видається накладом 10,7 мільйона. Яким буде наклад „Правди" по-англійськи Кокс ще не знає. Її передплатна ціна — 630 дол. на рік.

За словами Кокса, перекладачі не будуть поліпшувати якість статтей російського варіянту. „Читачі дістануть те, що вони могли б прочитати по-російськи, якби володіли російською мовою", — сказав він.

Нема сумніву, що „Правда" по-англійськи зацікавить американців, які займаються совєтськими проблемами, і вона дасть змогу їм краще пізнати совєтське життя. Дуже можливо, що надруковані в ній статті та інформаційні повідомлення із-за кордону відкриють американцям очі на правдивість совєтської пропаганди.

ФКУ бере участь в підготові Тисячоліття

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Багато церковних, як і світських особистостей виявляє чимало щирого зацікавлення плянуванням ювілейних відзначувань Тисячоліття Християнства України. Тут до Гарвардського Бюра Тисячоліття, що його веде д-р Ґльорія Єдинак-Мейс, надходять листи, що стають початком тісніших взаємовідносин між ФКУ та провідними колами американської спільноти.

Згадати б хоч би декілька імен визначних осіб — американців, з якими ведеться приязну, але й ділову кореспонденцію, темою якої є недалеке вже Тисячоліття: Олівер Френклин, репрезентант міської управи для справ мистецтва й культури у Філядельфії, о. проф. Майкел Феґі, єзуїт з Конкордія університету, Дейвид А. Прайс з Гарвардської правничої школи, о. монс. Джозеф Ф. Ребман, канцлер Вільмінґтонської дієцезії, Архиєпископ Яковос, Митрополит Греко-Православної Церкви в Північній і Південній Америці, Кардинал Бернард Лов з Бостону, Даніель А. Сельведж, асистент епископальної дієцезії північнозахідньої Пенсильванії, Дейвид Г. Джансон, Єпископ-коадютор епископальної дієцезії в Массачусетс, о. проф. Роберт Ф. Дриная із Джорджтавнського університету, МекКендрі Р. Ланґлі, редактор журналу „Ню Інґлянд Чирч Лайф", Манул С. Янг, голова Асоціяції для вірменських студій та дослідів й інші.

Гарвардське Бюро Тисячоліття приготовляє і масово розсилає інформаційні матеріяли про Україну. Дорадниками для д-р Г. Єдинак-Мейс є проф. Франко Сисин і д-р Любомир Гайда, як теж помагають у розгортанні діяльности декілька добровольців з молодшого покоління: докторанти — Борис Ґудзяк і Леонід Горець, як теж Оксана Процик та Андрій Сороківський із Кестон коледжу у Великій Британії.

Цими днями появились друком заходами ФКУ, у доповненні до попередніх восьми англомовних брошур, два нові гарно оформлені памфлети, що їх є вигідно вкладати в конверти враз з листом для зручної посилки тим, що зацікавлені великим ювілеєм християнства в Україні.

В СВІТІ

ЗА ОФІЦІЙНИМИ ПІДРАХУНКАМИ, кількість людей, що загинули під час землетрусу в Мехіко Сити, досягла 2,832 особи. Міські власті вважають, що під розвалинами будинків залишилося ще не менше 2,000 осіб, більшість з яких, мабуть, згинуло. Уряд вважає, що, беручи до уваги кількість загиблих, яких витягли з-під розвалин члени родин, загальна кількість жертв уже досягла 3,500. Амбасада ЗСА повідомила, що серед загиблих — п'ятеро американців, а дев'ять американців вважаються пропалими безвісти.

НАСТУП СОВЄТСЬКИХ І урядових афганських військ на позиції партизанів у провінції Пактія, поряд з пакистанським кордоном, який тривав більше місяця, закінчився. Обі сторони вернулися на попередні позиції. Совєтським військам не вдалося досягнути поставленої мети — перерізати шляхи, якими надходить допомога для партизанів, і знищити їх основні бази та комунікації.

В ЗАХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ помер від серцевого удару на 74-му році життя власник величезного видавництва компанії Західньої Німеччини Аксель Шпрінґер, ім'я якого стало символом боротьби з комуністичною експансією. А. Шпрінґер був засновником і власником найбільш популярної в Західній Европі щоденної газети „Більдцайтунґ". На Шпрінґера постійно нападала соціялістична ліберальна преса Західньої Німеччини. „Якби я змінив свої погляди, то їх (лібералів) ставлення до мене змінилося б за одну ніч", — говорив він.

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ справ Фінляндії офіційно повідомило, що трьом естонцям — двом мужчинам і одній жінці, — які втекли з СССР, видано тимчасовий дозвіл на проживання у Фінляндії. Але втікачі не скористали з цього дозволу і негайно виїхали до Швеції. Вони втекли з Естонії морем і їх знайшли на одному острові Фінської затоки. Досі фінський уряд не надавав притулку втікачам з Совєтського Союзу і видавав їх СССР.

ДЕСЯТИЙ ДЕНЬ В ТРІПОЛІ тривають бої між мусулманськими групами — вірними Сирії фундаменталістами і палестинськими віддiлами лідера Палестинської Визвольної Організації Ясіра Арафата. За 10 днів боїв кількість вбитих досягла майже 200, а поранених — понад 500. Минулого тижня з Тріполі втекло більш як 200.000 мешканців.

МИНУЛО П'ЯТЬ РОКІВ з дня початку війни між Іраком та Іраном, в якій загинуло біля мільйона осіб. Вважають, що Іран втратив від 420 до 580.000 вбитими, Ірак — понад 300.000. „Втрати в цій війні є найбільшими після Другої світової війни", — сказав у розмові з журналістами старшина однієї з країн НАТО. Скільки ще триватиме ірано-іракська війна, сказати тяжко. Лідер іранських шіїтів-фундаменталістів Хомейні сказав: „Ми будемо воювати до станнього вояка".

СУД НАД ДЕСЯТЬМА ВИЩИМИ аргентинськими військовими, в число яких входять три колишні президенти республіки, дальше є в центрі уваги аргентинської громадськости. Більшість аргентинців перебувають в стані шоку, дізнавшись про масові репресії, викрадення, вбивства, тортури. Багато аргентинців досі не можуть уявити собі маштабів національної трагедії, тим більше її зв'язку з діяльністю військових чинів, які традиційно користуються симпатією і підтримкою в Аргентині. Аргентинські військові продовжують заперечувати свою вину і твердять, що дії армії завжди виправдані.

В АМЕРИЦІ

СТЕЙТОВА ЛЕҐІСЛЯТУРА Массачусетс, не зважаючи на давні її ліберальні традиції, все таки відкинула голосами 88 до 65 гомесексуальну „хартію прав" у понеділок, 23-го вересня. Цей законопроєкт мав злеґалізувати „людські права" гомосексуалістів, щоб жити статевим життям так, як їм цього бажається. Провал цього законопроєкту вдарив сильно по ліберальних демократах, які сподівалися, що Массачусетс стане „другим прогресивним стейтом" після Висконсину, де такий закон вже увійшов у життя. Тим часом загальний переляк населення з поширенням гомосексуальної хвороби АІДС вплинув у витверезлювальний спосіб на законодавців цього стейту Нової Англії. Поміркований демократ з Ню Бедфорду під час гарячих дебат у леґіслятурі викликав загальний одобрюючий сміх, коли сказав, що Пан Біг створив не „Адам енд Стів", а „Адам енд Ів", тобто не Адама й Стапана, але Адама й Еву, додавши при тому, що у всіх культурах і у всіх цивілізаціях так званий „содомський гріх" уважається дійсним злочином. А це власне шляхом „содомського гріха" передається в понад 90 відсотках смертельна хвороба АІДС від одного гомосексульного мужчини до другого.

КРАЙОВІ НАПРЯМНІ БУЛИ ухвалені державним дорадчим панелем в Бетесда медичному центрі у понеділок 23-го вересня, що дозволятимуть лікування генами. Цей революційний підхід до поборювання спадкових хворіб і спадкової дефективности в людей застосовуватиметься до цілого ряду смертельних спадкових недуг. Сам процес терапії включає перещеплення генів, які є підставовими „технічними креслюнками" тіла для конструкцій клітин, завдяки яким організм контролює спадкові дефекти, що викликають згадані недуги. Правдоподібно першою хворобою, проти якої застосують цю терапію генами, буде рідкісне захворіння, що позбавляє організм нормального иммунного заборола проти інфекції, а отже й проти хвороби. В цих випадках клітини можна буде вибирати з кісного мозку, модифікувати ці клітини й повертати їх назад у пацієнта. Досі такі досліди з успіхом велися тільки на тваринах.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН оголосив у понеділок, 23-го вересня, важливий плян для субсидій деяким видам експорту в намаганні відкрити закордонні ринки збуту для американських продуктів та виробів. Ці заходи пропонує Президент під великим тиском демократичного Конґресу, де законодавці вимагають введення квот на ввіз дешевших закордонних виробів, зокрема з Японії, до ЗСА, мовляв, дешевший імпрот лишає американського робітника без праці, бо американський виріб переважно не може конкурувати з закордонним і під оглядом ціни і під оглядом якости. Президент завжди був проти протекціоналізму, але тепер під тиском дещо змодифікував свою невгнуту досі поставу щодо цього.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОЛЯР — незвичайно міцна і стабільна валюта у світі — у ціні на монетарних ринках світу значно впав 23-го вересня. Ця знижка ціни на доляр є найнижча за останні 12 років і викликана вона намаганням Уряду свідомо знизити ціну доляра, щоб улегшити збалянсування імпорту й експорту. Спад ціни на доляр становив 4,29 відсотка; він свідчить про те, що банкіри світу взяли поважно недільні оголошення п'яти держав — ЗСА, Японії, Великобританії, Західньої Німеччиний й Франції, що ці держави втрутяться в монетарний ринок з метою достосувати свою економічну політику в намаганні знизити вартість доляра.

АМЕРИКАНСЬКИХ ТУРИСТІВ, які мали в пляні відвідати в останніх днях Мехіко, але стримали свої поїздки в зв'язку з нещодавніми замлетрусами, від яких загинуло кілька тисяч людей, туристичне американсько-мехіканське бюро закликає не відмовлятися від поїздки, а їхати тепер, бо найкраще можна переконатися на власні очі про спустошення, які спричинило це стихійне лихо. Маршрут подорожі для туристів по Мехіко ні для кого не є обмежений.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС повідомило, що один з сибірських алмазів, який знаходиться у кремлівській колекції, названий іменем американської школярки Саманти Смит, що загинула недавно в авіяційній катастрофі. „Совєтські люди назавжди запам'ятають Саманту Смит", — сказано в повідомленні ТАСС.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svobpda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Володимир Кубійович

На 28-го вересня ц.р. заповіджено урочисте вшанування у Ню Йорку професора Володимира Кубійовича, який має прибути з Франції. Патронат над Громадським Комітетом, який склався для цієї справи, перейняло Наукове Товариство ім. Шевченка, з яким той український учений тісно пов'язаний від десятків літ. Але він, проф. Володимир Кубійович, є чимось більшим, як тільки дійсним членом НТШ і головою автономного НТШ в Европі. І він є вже чимось більшим, як тільки одним хоч як великим і заслуженим ученим географом. Володимир Кубійович перейшов вже до історії, як ініціятор, головний редактор і фактичний творець найбільш величавого культурного діла, що його створила українська громада в діяспорі — спершу тритомової статтейної Енциклопедії українознавства, опісля 10-томової гаслової, як теж двомовної статтейної англомовної Енциклопедії виданої коштом Українського Народного Союзу, і тепер уже першого тому англомовної гаслової Енциклопедії українознавства.

Але Володимир Кубійович не тільки є високозаслуженим творчим українським ученим. Він є одним із тих видатних українських інтелектуалів, які натерпілись у житті саме тому, що вони — українці. Він міг зробити велику кар'єру у польському науковому світі, будучи вже доцентом Ягайлонського університету в Кракові, але не міг мовчати, коли бачив, як цинічно польський уряд фальшує статистику. Виступив публічно з критикою такого фальшівництва і цим стягнув на себе нагінку польської шовіністичної преси, яка врешті довела до того, що його позбавили праці в Ягайлонському університеті. Під час Другої світової війни обрали його, як безпартійного діяча й „автохтона", бо родом з Лемківщини, на голову Українського Центрального Комітету у Кракові, який розрісся у справжній тодішній український уряд, що мав важке завдання — конструктивно працювати для української культури і боронити українські інтереси перед окупаційною німецькою владою та водночас лявірувати так, щоб не стягнути на нарід і на себе переслідування від безскрупульних німецьких окупантів.

На становищі голови УЦКомітету у Кракові проф. Володимир Кубійович має за собою історичні заслуги: покликання до життя Українського Видавництва у Кракові, заснування газети „Краківські вісті", піклування шкільництвом та особливо — відіграння видатної і чи не вирішної ролі у створенні Дивізії Галичина, яка згодом стала Першою Українською Дивізією Української Національної Армії.

Про Володимира Кубійовича справедливо і вірно можна сказати, що він усе своє життя присвятив для добра української нації. Працював для української нації як культурник, учений і громадський діяч, виявляючи подивугідну роботящість сполучену з не менш подивугідною безкорисністю. Хто знав ближче умовини життя і праці в Сарселі, кузні української науки, той з жалем і з подивом придивлявся, як скромно, просто бідно жили тамошні ковалі тієї кузні з Володимиром Кубійовичем на чолі. І не нарікали, не мали претенсій, що громада не дбає про підвищення їхнього матеріяльного рівня життя, не дбали за свою авторекляму: найбільшу рекляму для них робив кожний черговий зшиток Енциклопедії, який виходив з друкарні.

Тепер д-рові Володимирові Кубійовичеві сповнилося уже 85 років. Гарний вік і славити Господа, що дав йому стільки життя і стільки енерґії, що будучи завжди кволого здоров'я — міг тягнути важкий віз української науки. Наукове Товариство імени Шевченка правильно зробило, що звернулося до цілої громади, щоб вона вшанувала Володимира Кубійовича заходами окремого Громадського Комітету. І українська громада Ню Йорку та всієї метрополітальної округи повинна почувати собі за обов'язок і водночас за честь вшанувати ту заслужену людину, вченого і громадянина, який вже за свого життя став сам собою установою, і повинна масово явитися на заповіджену із ним зустріч.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. Редакція.

Василь Маркусь

КУБІЙОВИЧЕВІ 85 РОКІВ

Нестор української науки в діяспорі, проф. Володимир Кубійович, обходить цими днями своє благословенне 85-річчя. Не багатьом дається дожити такого віку, до того в стані працездатности та при свіжості ума. 23-го травня ц.р. сповнилося В. Кубійовичеві стільки років, які вже давно могли б його уповноважувати на добре заслужену емеритуру. Однак він не з тих, що бере добровільний відпочинок від особистих та суспільно-наукових обов'язків. Не зважаючи на деякі здоровельні проблеми за останні п'ять років, Кубійович дальше „тягне" свої головні обов'язки — пост головного редактора словникової Енциклопедії Українознавства (ЕУ), завершення якої вже дуже близьке (випуск останнього зошита десятого тому передбачається на кінець 1986 р.), та головного редактора англомовної ЕУ, як другий том саме підготовляється, як також пост голови европейського відділу Наукового Товариства ім. Шевченка, що є другим за числом членів та активністю після американського НТШ.

Ці свої обов'язки і пости несе Володимир Кубійович з питомою йому витривалістю, почуттям відповідальности і ще з відносно великою видайністю праці. Вітаючи проф. Кубійовича з цим рідким ювілеєм, годиться побажати йому щедрих ласк, доброго здоров'я і далі таких умових здібностей, які він посідає досі.

* * *

Не зважаючи на його головні заанґажування, цього року д-р Кубійович обдарував нас своєю новою книжкою спогадів „Мені 85". Є це на половину доповнене і збільшене друге видання опублікованої перед 15-ти роками книги „Мені 70". Вже перше видання звернуло на себе увагу своїм прецизним і нешабльоновим представленням життя і діяльности автора, що є також історією його доби. Від особистих спогадів, що пластично різблять сильветку особистости автора, до критичної аналізи й оцінки своєї та широкої суспільної діяльности, автор накреслив, без зайвої словесности, все те, що нам повинно дати повну і всесторонню постать д-ра Кубійовича, ученого, організатора науки, громадянина, патріота і людини. Понад тристасторінкова книга обіймає всі розділи першої книги спогадів плюс низку нових, справді цінних для нашої найновішої історії розділів, що їх варта перерахувати та хоч короткими штрихами скоментувати.

Цікавий і найбільш особисто-інтимний розділ „Як став я українцем" В. Кубійович щедро доповнив у новому варіянті, зокрема теплим спогадом про свою маму. Новими є сильветки про колеґ українських професорів з Краківського університету, які представлені більш реалістично, як це водиться по некрологах чи в ювілейних замітках. Тут накреслено постаті С. Томашівського, Б. Лепкого, І. Зілинського, Ю. Панейка, Ю. Ґеника-Березовського та інших. Цікавим є розділ про т. зв. українську географічну школу в Польщі точніше у Кракові, ментором якої можна уважати Кубійовича. Прихильно і з вдячністю автор накреслив портрет свого старшого приятеля і співробітника, чеського географа Їржі Краля, з яким здійснював низку дослідних і видавничих проєктів зокрема щодо дослідження Карпатського району.

Період суспільно-політичної заанґажованости В. Кубійовича в 1939-45 роках на чолі Українського Центрального Комітету він доповнив у порівнянні з першою книгою цінними біографічними і мемуарними замітками про окремих діячів УЦК, сьогодні вже не живих — Дм. Паліїва, М. Шлемкевича, В. Глібовицького, Ю. Полянського, К. Панківського, Т. Олесіюка, І. Крип'якевича, В. Сімовича та інших. Вперше В. Кубійович написав більше й з деякими персональними нотками про деяких діячів в Генеральній Губернії, з якими він мав зв'язки і хто мав деякі впливи на долю українського населення (Г. Франк, О. Вехтер, О. Бауер, Т. Оберлендер, і найдовша замітка про Г. Коха). Знову, ці особисті свідчення В. Кубійовича мають важливе історичне значення для повного розуміння і схоплення часу, обставин і людей. Мабуть, у висліді появи цієї книжки треба буде трактувати більш нюансово, особливо щодо окремих осіб чи й установ, німецьку політику чи заанґажування в час війни на українських землях.

Дальшими повними розділами в теперішній книзі спогадів є коротке звідомлення про кінець УЦК й перебування В. Кубійовича в Берліні, про Український Національний Комітет та про його участь у впорядкуванні справ УВУ в Празі, а потім про відновлення цієї високої школи в Мюнхені в 1945-46 роках. Тут подано ще кілька сильветок (І. Мірчук, З. Кузеля).

Маємо знов ширший і доповнений розділ про покійну Дарію Сіяк-Кубійович п.з. „Товаришка мого життя", написаний дуже

(Закінчення на стор. 8)

Д-р Богдан Цимбалістий рішуче розправляється (у вищезгаданій статті), цитуючи американських авторів, що, мовляв, вивчення інших ніж англійська — мов і культур негативно впливає на учнів, навпаки воно стимулює їхній інтелектуальний розвиток, надає почуття самопевности, допомагає в студіях. Кількалітній хлопчина ставить професіоналістові-американцеві питання:

— Я говорю по-українськи і по-англійськи, а кілька мов знаєш ти?

Професіоналіст гладить хлопчину по голові, а матері відповідає:

— Кмітлива дитина!—

Цей маленький Івась має сьогодні закінчені студії в двох престижевих університетах, говорить чотирьома мовами і йде впевненим кроком до осягнення відповідного становища.

Абсольвент українських шкіл, закінчивши студії в університеті, каже батькам: „Сьогодні я можу подякувати вам, що посилали мене до українських шкіл хоч я дуже не хотів ходити в суботу до українознавчої школи, бо вона забирала мені вільний час, але знання української мови і культури помогли мені у дальших студіях. Я щойно тепер можу це оцінити".

Поміж випускниками цілоденних українських середніх шкіл є куди вищий

Ф. Любинецька

НА ТЕМУ УКРАЇНСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА

II.

відсоток таких, які одержують повні стипендії на чотирирічні студії в університетах (Українська католицька цілоденна середня школа в Дітройті).

А тепер пригляньмось іншій сторінці українського шкільництва, пригляньмось самим школам. Усі українські школи, які густою сіткою покрили американський континент після великої нашої еміграції по Другій світовій війні, постали на основі твердого переконання батьків і учителів всієї нашої громади, що такі школи треба удержувати, для них не було навіть перешкодою повного роду посвята у цьому напрямі працювати! Але від цього часу пропливло аж 35 довгих років. І наступило інше світосприймання сучасних активних в нашому житті поколінь. Щоразто менше учителів, які роками працювали в українських школах не ради зарібку, а з громадських мотивів. Це були переважно вчителі, які пройшли педагогічний вишкіл в Україні, або їхні старші діти, які ходили на однорічні, дворічні педагогічні курси, улаштовувані Крайовою Шкільною Радою при допомозі місцевих Товариств „Рідна Школа" у великих американських містах, де були більші українські осередки. Але багато із них силою біологічних обставин від педагогічної праці відійшли. Педагогічні курси ставали чим раз менше чисельні.

Сьогодні неоцінену ролю сповняє Український Вільний Університет в Мюнхені, організуючи щороку в часі вакацій педагогічні курси, в яких бере участь деяке число наших молодих людей, особливо тих, які мають закінчену педагогічну освіту в американських високих школах, але їм треба доповнити і українознавчу освіту, яка включена також у ці курси.

Дуже корисну ролю у доповненні українознавчої освіти у навчанні української мови і взагалі українознавства має Літня Школа улаштовувана Гарвардським університетом.

Справа нових модерних підручників для українських шкіл — не легке це завдання і зогляду на зміст і з огляду на авторів, і з огляду на величезні кошти їх видавання. Колись кошти публікації покривали школи, бо мали велике число учнів, а сьогодні справа вже інша. Та все ж таки Шкільна Рада в міру можливостей видає час від часу нові шкільні посібники як також дбає про правильну появу єдиного в Америці педагогічного журналу „Рідна Школа" що появляється тричі на рік.

Якщо йдеться про зміст у підручниках, у них було б незле сильніше наголошувати сучасність, і то сучасність не тільки в Україні, але й сучасність у діяспорі.

Учителька суботньої українознавчої школи розповідає таке: „В половинії 70-тих років, коли на американському континенті проходила акція молоді в обороні наших дисидентів в Україні, особливо голодівка наших студентів біля совєтської амбасади у Вашінгтоні, — на годині української літератури в 11-тій клясі я роздала учням картки, щоб вони написали привіт В. Морозові. Розказала я теж дещо про рух спротиву в Україні, про писання Мороза, які дійшли до нас. Кляса помітно оживилась: одне за одним приходило питання: „Чи то добре буде по-українськи? Чи можна цю саму думку висловити краще?", „Прошу мені помогти перекласти це слово

(Закінчення на стор. 7)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО ПЛЕКАННЯ ЦЕРКОВНОГО СПІВУ

З думками п. Михайла Добоша в його статті п.н. „Українська Церква та побожні співи в ній" („Свобода" з 13-го вересня 1985 року) можна тільки вповні погодитися. Одначе, бажаю звернути увагу, що ще існують українські церкви, в яких скрупулятно зберігають українську мову та плекають чар українського церковного співу.

Одною з таких церков є парафія Святої Тройці, ПУКЦ, у Силвер Спринг, на передмісті Вашінгтону. Тут не почуєте іншої мови, як тільки українську під час Богослужень і може тільки зрідка в розмовах поміж прихожанами. Красою церковного співу, яким керує маестро Петро Круль, захоплювався Митрополит Стефан Сулик під час недавньої візитації парафії. Парохом тут є о. Тарас Лончина.

Подібна ситуація існує теж і в патріярхальних парафіях у Пармі, Чикаго й Філядельфії.

Щиро запрошуємо автора статті (й усіх інших, хто бажає помолитися в дійсно українській атмосфері) відвідати нашу парафію. Недільні Служби Божі є о год. 11-ій ранку, в домі Святої Софії, 2615, 30-та вул. П.З., Вашінгтон. Це — тимчасове приміщення парафії, поки не закінчимо будови дерев'яної церкви в гуцульському стилі на власній площі в Силвер Спрінг. Посвячення церкви передбачене в 1988 ювілейнім році 1,000-ліття українського християнства.

Поштова адреса парафії: Holy Trinity Ukrainian Catholic Church, P.O. Box 4214, Colesville Branch; Silver Spring, Md. 20904.

Д-р Орест Гаврилюк

Силвер Спрінг, Мд.

МОЖЕ КАМІНЬ ПОЧНЕ КОТИТИСЯ

Вчора одержала „Свободу" за 12-го вересня 1985 року і була приємно заскочена статтею інж. Ю. Повстенка „Інформації про утримання пам'ятника Шевченка у Вашінгтоні".

Нарешті приходимо від слів до діла. Інформації цінні. Сердечна подяка інж. Ю. Повстенкові, К. Степовому і А. Біликові, що посунули з місця камінь, може почне котитися, Думаю, що на українську громаду в Америці це сума не велика. Організовуйте комітет, подайте число конта.

Варто подумати над адоптуванням парку, якщо він не має імени надати йому ім'я „Парк ім. Тараса Шевченка". Подумайте, як це можна оформити. Зробіть бюджет, яка потрібна сума — загальна, зараз пов'язана з ремонтом і на утримування пам'ятника річно.

Такі комітети мають бути створені на місцях поселення українців, які провадитимуть збірки і висилатимуть гроші на конто центрального комітету. Думаю, що великі українські фінансові організації не залишаться збоку.

Приєднуюсь до Вас, пане Повстенко, і постараємось допомогти Вам з далекої Міннесоти.

Валентина Єрмоленко

Міннеаполіс, Мінн.

ДОБРА СТАТТЯ

Я брав участь в похоронах бл. п. д-ра Володимира Душника, як його старий приятель.

Прочитавши редакційну статтю в числі 173 з 11-го вересня ц.р. мушу Вам сказати, що так вміло і доцільно написаної статті я давно у нашій пресі не бачив.

Складаю на руки редакції найкращу подяку.

Роман Олесницький

Кергонксон, Н.Й.

А ПОШТА ХОДИТЬ ЯК КРИВА КАЧКА

Хочу поділитися з читачами таким парадоксальним курйозом — у вівторок, після довгого вікенду мені не хотілося працювати. Мені набридли телефони і різні проблеми в моєму підприємстві і я вирішив зустрітися з моїм молодим, але старим приятелем Юрком Саєвичем, погуторити про те і се, випити по пляшці холодного пива, словом, провести час поза робочими проблемами дня. Купивши по дорозі пиво, ми прийшли на квартиру Юрка Саєвича. І він вирішив перевірити свою пошту. Її було багато і я взявся йому допомагати. Поміж листами, газетами і журналами був перев'язаний шнурком плік газет „Свобода" — їх було сім! „Варяти", — сказав Юрко. „На біса мені сім газет?" Я подивився на адресу — все ясно і чітко: Юрко Саєвич, адреса правильна. „Заспав на праці працівник газети", — подумав я. „Або в газеті сталася якась чергова паніка (в нормальних газетах паніка трапляється кожного

(Закінчення на стор. 7)

Василь Качмар

ЗМАГАННЯ ЗА ПАТРІЯРХАТ

III.

Розуміється, що таке розходження між теорією декретів, а реальністю фактів, посилювало недовір'я до щирости декретів та критику Берестейської унії Києво-галицького єпископату. Це діялось саме тоді, як на північному сході кріпшала всилі нова московська імперія, яка примінюючи монгольську ментальність у своїй політичній системі, повністю підпорядкувала Церкву своїм державним інтересам. У 1448 році у часі Фльорентійської єдности московська митрополія відокремилась від Київської Церкви, а також і від Візантійської та Римської. З того часу аж досьогодні вона стала послушним інструментом московської державної влади, чи точніше політичної експансії. Цей інструмент став особливо небезпечний, коли 1589 р. московській митрополії признано патріярший титул.

У новітніх часах патріярший титул став конечністю для кожної Східньої Церкви, що бажала зберегти помісну самоуправу. Церква без патріяршого завершення уважалася потенціяльною частиною іншої патріяршої Церкви. У такій небезпечній ситуації була сусідня з Москвою Києво-галицька Митрополія. Вона хоч уже шість сторіч мала рівнопатріярші права, але не мала патріяршого титулу. Тому вже в 1583 році, при нагоді перших потридентійських переговорах між представниками Київської Церкви і папським делеґатом, виринуло питання про надання Києво-галицькій митрополії патріяршого титулу, одначе ці переговори не принесли бажаного успіху.

Декрети Берестейської Унії Папи Климентія VIII гарантували в теорії Києво-галицькій Церкві рівнопатріярші права. Одначе без патріяршого титулу вони не було достатньою захороною перед експансією Московського патріярхату. Тому Києво-галицька Ієрархія у поберестейському часі не припинила змагань про патріярший титул, хоч була свідома, що цей титул не дасть нічого до загарантованих уже прав. Архиєпископ-митрополит Венямин Рутський писав про ту справу до папського нунція у 1629 році. (Цей лист був опублікований в статті Івана Крип'якевича „Нові матеріяли до історії соборів 1629. Вдруге опублікував цього листа о. д-р Іван Хома, „Київська митрополія в Берестейськім періоді", видання УКУ ім. св. Климента Папи, Рим 1979 р.).

Переговори між католиками і православними про поєднання у спільному патріярхаті, який визначав зверхність Римського архиєрея, почались 1623 року і мали вигляди на успішне закінчення. Одначе саме тоді 12-го листопада 1623 року вбито католицького архиєпископа Йосафата Кунцевича, що було корисне для Москви та її державної Церкви. Напруження після цього вбивства відсунули на довший час переговори про поєднання Православної та Католицької Українських Церков у одному спільному Києво-галицькому патріярхаті. Проєкти поєднання Київської Церкви в спільному патріярхаті предклав митрополит Венямин Рутський у 1624 році Конґреґації Поширення Віри, але там не знали як цю справу вирішити, тому відклали на довший час цю життєву проблему Києво-галицької Церкви!

Щойно по п'ятьох роках Конґреґація Поширення Віри була приневолена знову обміркувати справу Києво-галицького патріярхату. Тоді теж Конґреґація розглядала справу пропозиції митрополита В. Рутського, а саме: перевести спільний синод католиків і православних, на якому прийшло б до поєднання обох Церков у спільному патріярхаті. Слід відмітити, що секретар Поширення Віри монс. Фр. Інґолі ставився прихильно до обидвох пропозицій: спільного синоду і патріярхату. Однак остаточне рішення від дня 6-го липня 1629 року, точно в роковини Фльорентійських рішень, але зовсім протилежне до рішень у Фльоренції. Воно забороняло відбуття спільного синоду та поєднання між католиками і православними в одній Церкві. („Монумента Украіне гісторіка", Рим 1971 р.) — До цього ще була додана несамовита вимога, щоб заборону Конґреґації зберегти в тайні, а вину за невідбуття спільного синоду для поєднання у спільному Києво-галицькому патріярхаті мав би взяти на себе митрополит В. Рутський. (Без будь-яких коментарів. Примітка складача).

Отже ясне, що згадана тайна інструкція Конґреґації для Поширення Віри, а не рішення Вселенського Фльорентійського Собору, унапрямлювала „східню політику" Римських дикастерій довгі століття. Слід ще пригадати, що в тому часі митрополит Петро Могила виявив добру волю відносно спільного Київського патріярхату. Зрозуміло, отже, що Києво-галицька Церква була предметом східньої церковної політики, бо для Римських дикастерій ціллю були тоді „греки сходу". Якщо б вислів „греки" заступити висловом „росіяни", тоді і сьогодні він є актуальний. Щойно по 15-ох роках Конґреґація Поширення Віри мусіла признатись, що це з її вини не прийшло до поєднання в Києво-галицькій Церкві, бо це вона відмовила (Спільний Києво-галицький патріярхат.) Архів Конгр. Поширення Віри. (1639-1648).

У часі наполегливих змагань за Києво-галицький патріярхат Московська імперія та підпорядкований їй Московський патріярхат поширювали свою експансію. Постепенно займали вони силою щораз більше теренів Києво-галицької митрополії, а водночас ліквідували на здобутих теренах Католицьку Церкву. Хитра Москва попереджувала кожний крок нової експансії псевдо-переговорами з Римським Апостольським Престолом. Одначе, робляки надії на якісь поступки в переговорах, Москва таким чином запевнювала собі мовчанку Риму на ліквідацію у тому часі частин Києво-галицької митрополії. („Про Меморія").

Таким чином при кінці XVIII сторіччя з розлогих давніше теренів католицької Києво-галицької митрополії залишилися лише її західньоукраїнські землі Галичини в межах Австрійської імперії. Тому, що Москва в 1805 році зліквідувала Київську митрополію, то Папа Пій VII в 1807 році буллею „Ін універсаліс Екклезіє" гарантував Галицькій митрополії ці самі самоуправні права, що мала Києво-галицька на основі буллі Папи Климента VIII „Децет Романум Понтіфіцем". Одначе на практиці, Галицька митрополія мала ще менше прав, ніж Києво-галицька через попередні два століття. А все таки Галицька митрополія двічі старалася про завершення Української Церкви патріяршим титулом. Перше за Папи Григорія XVI у роках 1843-1853, а вдруге під кінець того ж самого століття за Папи Льва XIII. Тим разом український патріярхат Галицької митрополії мав би охоплювати також і цих українців, які тоді були під мадярським володінням Австро-мадярської держави. Цих українських католиків мадяри хотіли відмежувати від решти українського народу і їх асимілювати. Папа Лев XIII знав, що найбільшою католицькою Церквою східнього обряду є Східньо-українська Церква, бажав з приводу свого 50-ліття священства вивищити цю Церкву. Тому доручив Конґреґації поширення Віри виготовити плян створення українського патріяхату з тимчасовим осідком у Львові. У склад цього патріярхату входили б: Галицькі епархії у Перемишлі, Станиславові та Львівська архієпархія і дві греко-католицькі епархії, які в тому часі належали мадярському примасові Сіморові. Одначе він запротестував проти цього пляну Папи. Отже як два століття раніше, так і цим разом у Римських дикастеріях справу українського патріярхату знову рішено неґативно з політичних причин. (Про цю справу обширніше написав о. д-р О. Баран у збірці: „Монумента Украіна гісторіка" Рим 1976 р.).

(Продовження буде)

ЮВІЛЕЙНІ ВІСТІ
НАУКОВОГО Т-ВА ім. ШЕВЧЕНКА Ч. IV

Нова адреса НТШ: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Ave., New York, N.Y. 10003

Ярослав Падох

ВІХА НАД НТШ

Віха, з наголосом на другому складі Панейком це комета, а за Подвезьком - верствовий, або межовий знак. Її ставили на радощах селянські зодчі на зрубі щойно зведеної хати. Вона в повноті кольорів кометою роз'яснювала овид й душі будівничих й була межовим знаком між задумом і ділом. Бо хто зважився б закинути працю, коли її сторожить віха! Рубікон перейдено, треба закасувати рукави й кінчати Божий труд.

Три десятки років дожидало американське НТШ на своє свято піднесення віхи над будинком гідним його столітнього імени й імен своїх основників та подвижників. Тридцять років ждали його безцінні скарби: книги й архіви на приміщення, яке їх берегло б перед зубом часу, а ще більше від вологости й задухи. Бо книга-живе єство; щоб жити й служити людству потребує чистого повітря й пригожої температури.

Три десятки років ждало американське НТШ на змогу зустрічатись у своїй хаті зі своїми співробітниками-вченими й своєю широкою громадою. Домик, що його воно мало на самому краю Мангаттану у портовій дільниці, не запевнював Товариству змоги розвитку, а часто навпаки-його припинював.

І врешті в саме радісне 110-річчя всенаціонального Товариства Грушевського, Франка, Гнатюка та в 35-ліття його американської вітки прийшов злам. Станули на весь ріст гідні наслідники тих, що заклали НТШ в минулому сторіччі: Кониського, Пильчикова, Жученка, Милорадовичевої й скоро на наших очах піднесено віху над новим домом при Четвертій Евеню в Мангеттані. Станули й взялися за руки для великого діла незрівняні в жертвенності громадяни й установи; Моцюки, Лисяки, Дзулі, Даниловичі, Джулі, Фризи. Срібні, Рогозницькі, Котик-Степановичі, Шпитки, Владики, банки, кооперативи, клюби Союзи й багато сотень інших. Всі вони стали для НТШ джерелом нового довіря до своїх сил і своєї громади. Довіря в наше індивідуальне й громадське майбутнє, краще, ясніше, багатше.

Прийшов час подяки за всі пожертви й труди вкладені в цей новий громадський подвиг. Складаємо її всім жертводавцям, великим і малим, одиницям і установам у почутті не лише великої вдячности для них, але й великої відповідальности за їх допомогу й довіріря до НТШ. Свідомі виімкового важкого положення української спільноти в Україні й на поселеннях, коли наші вороги подали собі руки, щоб змести з лиця землі наш нарід та заплямити його ім'я як в батьківщині, так у широкому світі, ми дальше продовжаємо нашу працю разом із цілою громадою і для її добра.

Дальше будемо зберігати скарби нашої духовости, познайомлювати з ними наше довкілля, брати участь в крайових і міжнародних конференціях з добрим українським іменем на устах, та творити й поширювати нові видання, зокрема в українській мові, щоб вона не зникла з полиць світових бібліотек.

Дальше влаштовуватимемо разом з іншими братніми українськими установами у Шевченкові дні наші святочні, многолюдні конференеії присвячені не тільки пам'яті нашого великого Патрона, але й щоб ще раз і ще раз впевнитися, що йдемо його непомильним шляхом до здійснення його Заповіту. З неприхованим вдоволенням повідомляємо, що в недалекому часі появиться його найкращий життєпис (Павла Зайцева) в англійському перекладі.

Ще дозвольте повторити слова, які ми висловили на початку нашого ювілею: НТШ не завелося на нашій громаді, а громада ніколи не заведеться на НТШ. Таке наше священне зобов'язання.

ІСТОРИЧНО — ФІЛОСОФІЧНА СЕКЦІЯ
(Звідомлення за 1984 - 85 рр.)

Теперішній склад дирекції Секції обрано на останніх загальних зборах дійсних і членів- кореспондентів 10 липня 1982 року в Ню Йорку. Обранний склад дирекції такий: д-р Василь Маркусь - голова, д-р Богдан Боцюрків, д-р Франк Сисин, д-р Юрій Старосольський, д-р Аркадій Жуковський - заступники (останній також виконував обов'зки секретаря). Секція формально мала осідок в Ню Йорку (при НТШ в Америці), але практично цей осідок ще був у Сарселі (при НТШ в Европі) через присутність там двох членів дирекції.

Стан членства на 1 серпня 1985 р. такий: 58 дійсних членів, 12 членів-кореспондентів, за країнами вони поділяються: ЗСА — 30, Европа - 17, Канада - 10, Австралія - 1. В секції є 12 чл. кореспондентів, що живуть в ЗСА — 6, в Европі — 3, в Канаді — 3.

За фахами д. члени діляться: 22 - історія, 7 - політологія, 5- теологічні науки, 5 - музикознавство, 3 - право, по 2 - мистецтвознавство, психологія, географія, і 10 - інші ділянки. Чл. - кореспонденти так поділені: 5 - історія, по 2 - соціологія, економія, мистецтвознавство, і 1 - право.

В 1984-85рр. померли такі дійсні члени: д-р Микола Андрусяк - історик (ЗСА), о. д-р Михайло Ваврик, ЧСВВ -історик (ЗСА), д-р Іван Лисяк-Рудницький - історик (Канада), д-р Борис Левицький - політолог (Мюнхен), д-р Степан Процюк - історик техніки (ЗСА) і Патриярх Йосиф Сліпий - теолог, д. сл. з 1930 р. і почесний член НТШ з 1964 г. (Рим).

В цьому ж часі вибрано таких осіб на дійсних членів: д-р Мирослав Антонович, музиколог (Голяндія), д-р Юрій Ґерич, канонiст і історик (Канада), д-р Олег Федишин, політолог (ЗСА), а членами-кореспондентами - д-ра Миколу Кушніренка, соціолога (ЗСА) і Софію Янів, мистецтвознавця (Париж). В курсі голосування є три кандидати на дійсних членів та один кандидат на чл. - кореспондента.

В 1984 р. дирекція перевела опит членів, хто бажає перейти до новооформленої і перейменованої кол. Секції історії України на Секцію суспільних наук. Один чл. - кореспондент заявив бажання перейти до нової секції.

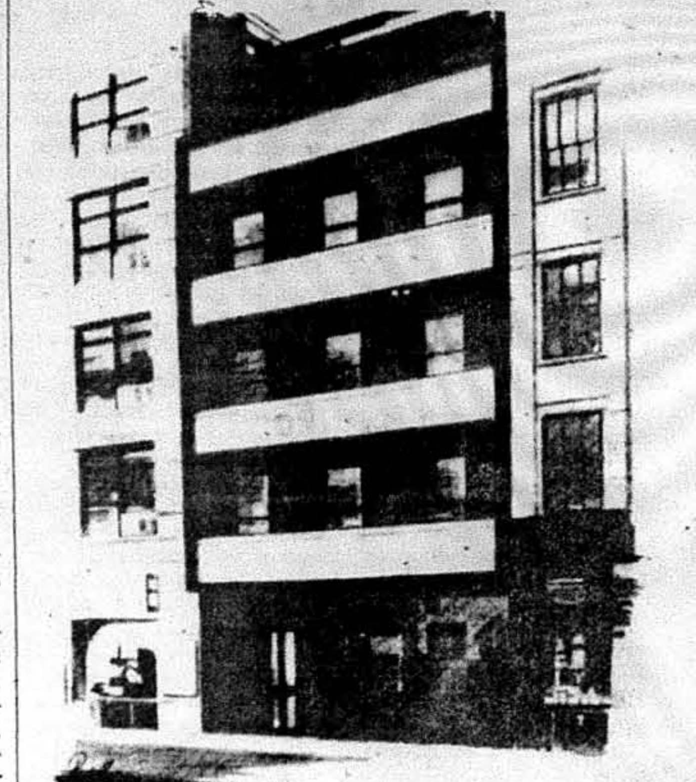
Під фірмою секції друкуються тепер дві праці, а саме збірник на пошану св. пам. проф. Миколи Чубатого (ред.Г. Лужницький), праця М. Чубатого в англійському перекладі „Княжа Русь-Україна та виникнення трьох східньо-слов'янських націй" (редактор Я. Падох). В процесі рецензування є дві дальші праці, вже в принципі схвалені до друку. У друку є також збірник праць ред. Івана Кедрина-Рудницького.

Головна управа НТШ в Америці погодилася з пляном дирекції, щоби окремі томи Записок НТШ мали характер неперіодичних збірників політичних наук та спеціяльних збірників „Карпато-Украініка". Передбачено редакцію цих неперіодичних збірників-записок, що її мають затвердити ще загальні збори секції.

Наступні загальні збори і вибір нової дирекції Історично-філософічної Секції рішено скликати на суботу 28 вересня 1985 р. в Ню Йорку.

д-р Василь Маркусь,
директор Історисно-Філософічної Секції

НОВИЙ ДІМ НТШ

Новий будинок НТШ в Ню Йорку при 63 4-та Авеню після зовнішньої і внутрішньої перебудови, яку за пляном і під наглядом архітекта інж. Августина Сумика виконав будівничий Микола Крумшин

Вшанування проф. В. Кубійовича в його 85-річчя

Проф. Володимир Кубійович

Дня 23 вересня1985 року професор Володимир Кубійович завершить свій 85-ий рік життя. Завершить його в нашій нюйоркській та нюджерзькій метрополії, де в суботу 28-го ц.м. в залі церкви св. Юра в Ню Йорку відбудеться громадська зустріч-бенкет у пошані для творця й головного редактора Енциклопедії Українознавства.

У програмі зустрічі будуть короткі доповіді-слова представників наукових установ НТШ, УВАН й УНІГУ та УНСоюзу, який видав двотомову англомовну статтейну Енциклопедію Українознавства, прочитання письмових привітів, доповідь ректора Українського Технічного Університету, д-ра Танаса Фіголя про новостворену Фундацію Е.У. та слово шановного Ювілята. Участь у зустрічі ласкаво запевнив Блаженіший Митрополит Мстислав й делегат Владики Василя, бо в тому часі відбуватисьме Синод УКЦеркви в Римі, в якому візьмуть участь усі Владики. Запевнена також мистецька програма з участю квінтету жіночого хору „Думка" та ансамблю бандуристів „Гомін Степів". О годині 5-ій розпічнеться „коктейльна зустріч", а о год. 6-ій бенкет. В часі зустрічі можна буде придбати перший том англомовної Енциклопедії та свіжо надруковану книгу споминів Ювілята „Мені 85". Можна сподіватися, що ця зустріч, яка становитиме інавгурацію нового осіннього громадського сезону, буде дуже успішною. Квитки слід замовляти писемно або телефонічно в Науковім Товаристві ім. Шевченка при 63 Четвертої Аве. Число телефону (212)254 - 5130.

В ранніх годинах від 9.30 ранку в вище поданім приміщенні НТШ відбудеться наукова конференція з доповідями про всесторонню діяльність сеньйора української науки, проф. В. Кубійовича, в якій візьмуть участь доктори: Аркадій Жуковський (Париж), Григорій Колодій (Ню Йорк), Василь Ленцик (Стемфорд), Василь Маркусь (Чикаго), Ярослав Падох (Ню Йорк), Ігор Стебельський (Віндзор), і Атанас Фіголь (Мюнхен). По полудні в тім самім приміщенні відбудуться загальні збори Історично-Філософічної Секції НТШ. Запрошуємо наше громадянство на ранішню конференцію, в якій візьме участь також ювілят, проф. В. Кубійович

Іван Кедрин

Наука на службі народу

Наука — це поруч літератури й мистецтва найперша складова частина культури. Кожна з тих складових частин має окремі ділянки, разом усі вони складаються на той духовий стан, той духовий клімат, той духовий зміст, який перетворює несвідому аморфну етнічну масу у повновартну новітню націю. Україна переживає тепер такий період своєї поверх тисячорічної історії, що її північний сусід намагається всіма найбільш безскрупульними методами зіштовхнути націю на рівень етнічної маси, старається перетворити українську націю в „радянський народ" з російською мовою і культурою. „Хата горить і не час говорити про переставлювання меблів" — висловився недавно один наш видатний громадсько-політичний діяч, коли була мова про заведення ладу у розбитий, розпрошений і розсварений вільний український політичний світ. Хата горить і не час повторяти фразу, що ніби культура, зокрема її наука стоїть поза і понад політику і що культурна творчість - аполітична.

Переживаємо тепер такий страхідливий час, коли все стало політикою. Навіть голосно говорити по-українськи в Києві на публічному місці невезпечно, бо наражує такого смільчака на підозру, що він робить демонстрацію проти панівночого режиму і тому є „ворогом народу". І тому теза, що наука стоїть поза і понад політикою може на око правильна, але ця теза тепер люксус, на який не можемо дозволити собі. Загин національної гідности і гордости в Україні дійшов до того ступня, що й загальні збори Спілки українських письменників переводиться російською мовою,

Очевидно, зродився рух спротиву, відомий, як правозахисний рух, що його жорстоко переслідує займанець. Але повновартні і тривкі культурні цінноші можна тепер творити тільки поза Україною. І це найперше завдання української науки, щоби заповняла щораз новими творами і безперивною своєю активною працею прогалину, яка настала в Україні. Йде проти українства наступ в Україні і поза нею. Поруч із тиском природної асиміляції до чужомовного оточення посилився в останньому часі ворожий нам наступ, який очорнює нас, оклевечує, закидає злочини, що їх підтримується сфабрикованими у Москві „документами". Не пора бавитися фразами про аполітичність науки, бо українська наука є найсильнішою нашою зброєю у боротьбі за збереження нації. і тому українська наука мусить „усучаснитись", — поруч із студіями над минулим треба найбільшу увагу скеровувати на потреби сучасности. Бо хата горить і в цій пожежі може згоріти нація.

„КИЇВ ШЕВЧЕНКОВИХ ЧАСІВ"

Це одна з найкращих книг, виданих НТШ за ввесь час існування нашої установи. Це стосується однакowою змісту, як технічного видання. Автор-упорядник Сергій Крашенніков зібрав багатющий матеріял про кожне перебування Тараса Шевченка у Києві. Крім прецікавого тексту є у тій книзі, виданій на крейдовому папері у прегарній обкладинці з золотими витисками, 31 світдин - в тому числі всі церкви по-варварськи знищені большевиками. Книжка може бути прикрасою кожної бібліотеки і це настільна книга у вітальнях. Щоб її масово поширити В-во НТШ зумисне дало низьку ціну дол.15.-

Світлина обкладинки книжки „Київ Шевченкових днів".

Видавнича діяльність НТШ

Важлива ділянка НТШ це видавнича. Готуємо і друкуємо передусім твори, які не можуть появитись в Україні. Працю провадить Видавнича Комісія під проводом наукового секретарія та поодинокі наукові Секції.

Останньо НТШ видав низку наукових і науково-популярних творів, що їх тепер можна набути у НТШ або в книгарях. Між ними слід відмітити чепурно та дбайливо виданий альбом „Київ Шевченкових часів" Сергія Крашенінникова з англомовною передмовою Леоніда Рудницького. Альбом м. і. вміщає 31 оригінальних ніколи перед тим недрукованих фотографій Києва, що їх зробив фотограф-француз Франсуа де Меззер в 1860-их і 1870- их роках, на цей альбом появилися вже кілька позитивних рецензій у пресі.

З історичної ділянки видано збірник з українсько-польських документів п.з. Ukraine and Poland in Documents: 1918-1922, за редакцією Тараса Гунчака. Збірник цей вийшов у серії „Джерела до історії України-Руси", т.XII. Слід теж підкреслити, що за редакцією В. Лева появилася в серії „Український Архів" том 22А, додаткова частина збірника про гімназію Сестер Василянок, а між регіональними збірниками Яворівщина за редакцією В. Лева і В. Барагури, 2-ий том монументального збірника Альманах станіславської землі за редакцією М. Климишина, а в друку знаходиться тепер Ярославщина і Засання. В серії „Записок НТШ" друкується Нарис історії права Басарабії і Буковини І. Новосівського.

У друку є також чимало творів з різних ділянок між ними (д. вгорі) збірник в пошану проф. М. Чубатого за редакцією Г Лужницького, „Історія української культури" авторства М. Семчишина, збірка статтей і есеїв Кедрина-Рудницького, „У межах зацікавлення", „Краса бойківських церков" Кармазина-Каковського, „Англійсько-український словник кольорів", А. Вовка і український переклад „Анабазис-у" що його виготовив бл. п. проф. М. Соневицький, альбомне видання Кантати „До живих і мертвих" Антона Рудницького.

У підготовці до друку є ціла низка праць, які вже прийнято до друку, а саме А. Андряховича п.з. Студіюм Ретенум, до якого тепер приготовляєтсья список імен і назв. „Галицька соціялістична рядянська республіка" Василя Вериги, Індекс до ЛНВ Б. Ясінського, перший том творів Ю. Клена (дальші три видано раніше), збірник „Шевчинко" за редакцією П. Одарченка, праця про медичний факультет Українського Тайного університету Р. Осінчука, а у зв'язку з цим запляновано збірник праць присвячених тому університетові, що його підготовляє до друку В. Стойко.

Крім вищезагаданих, появляться в найближчому часі: збірники з нагоди 110-річчя НТШ, в пошану проф. В. Лева, І. Зілинського і Ст. Дністрянського, збірник праць бл.п.П. Андрусіва і інших.

У зв'язку з наступаючим ювілеєм 1000-річчя Хрищення Ручи-України, НТШ плянує видати низку приць, цоб гідно відмітити цю неповторну подію в історії українського народу.

Леонід Рудницький
науковий секретар НТШ А

Василь Лев

Праця Комісії Реґіональних Дослідів і Публікацій (КРДП) при НТШ

КРДП заснована при НТШ в 50-их рр. з метою допомагати т.зв. реґіональним комітетам у редагуванні й видаванні збірників про повіти або околиці українських міст і містечок. Йдеться в них про описи усіх частин Галичини, їх національний склад списування подій правдивих, не накиненех режимом, менше про минулі сторіччя, більше про XX ст., про події під час обох світових воєн, зокрема під час чужих окупаційних режимів. Використовується для них „Словнік ґеоґрафічни зєм Крулєвства Польскеґо", шематизм, друковані спогади, свідчення оививдців, про описи побуту, фолкльору, про переживання і враження, спричинені воєнними і міжвоєнними подіями. Про ріст національної свідомости нашого села поза межами УРСР, про ріст нашої економії. Дуже важливими джерелами служать особисті переживання і досвіди серед різних обставин. Реґіональні комітети видають свої збірники під фірмою НТШ, звичайно в серії „Український Архів". КРДП допомагає їм в оформленні і провіренні різних фактів. Фірма НТШ дає збірникам доступ до університетських і публічних бібліотек.

Дотепер вийшли під фірмою НТШ збірники про такі міста та їх околиці: Угнів, Збараж (2 т), Нове Село, Бережани, Теребовля, Тернопіль (3т), Підгайці (2 т), Чортків, Бучач, Городенка, Бойківщина, Яворів і Краковець, Золочів, Станиславів (2 т). Окремо про ДП табір у Реґенсбурзі. В друку або підготові збірники про Стрийщину, Ярославщину — Надсяння, Зборів, Надбужжя, околиці Львова і ін.

Варто згадати, що видання наших реґіональних збірників спонукало большевиків видати 26 томів „Історії міст і сіл УРСР" переповнених свідомо фальшованими інформаціями. Новіші наші збірники спростовують ці інформації чи радше десінформації.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Це чсило виходить, як четверте ювілейне. Перше появилося 26-го липня 1983 р., друге 1-го листопада 1983 р. й третє 29-го червня 1984 р. Наступні числа вже не-ювілейні бядять появлятися що-три місяці розміром одної сторінки.

Складаємо за це подяку Екзекутиві УНСоюзу та Редакції „Свободи".

Усі жертводавці одержують почесні грамоти виготовані мистцем Богданом Титлою, а імена й пізвище фундаторів (вплата 1,000 дол.) будуть поміщені на почесній таблиці в притворі нашого дому й вони будуть довічними членами-прихильниками НТШ. Будемо вдячні миценатам й добродіям НТШ за їх бажання бути зарахованими до фундаторів Товариства.

При цьому щиро просимо тих прихильників НТШ, які задеклярували свої пожертви на НТШ й їх ще не вспіли вповні чи частиною вплатити, щоб згідно зі своєю змогою зробили це, за що будемо їм вдячні. В цім четвертім списку ювілейних пожертв для МТШ подано крім нових, які не ввійшли в попередні списки також давні, що їх жертводавці збільшили додатковими сумами.

ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ „МЕНІ 85 "

„МОЛОДЕ ЖИТТЯ" — ПАРИЖ МЮНХЕН 1985

У 1970 році появилася величиною 134 сторінки книжка „Мені 70". Цей сам автор, професор Володимир Кубійович, один із найвидатніших вчених України, доживши 85-го року життя видав, книжку „Мені 85", стор. 308. Це значно доповнене і поширене видання мемуарів з-перед 15-ти років. Є там особливо цікавий історичний матеріял до таких справ, як нагінка польської преси проти В. Кубійовича, як доцента географії Ягайлонського університету в Кракові і позбавлення його тамошньої катедри, - перебування В. Кубійовича на становищі голови Українського Центрального Комітету у Кракові, як постала Українська Дивізія „Галичина", - врешті як автор став головним редактором „Енциклопедії Українознавства", спершу 3-томової статейної, опісля 10-титомової гаслової і які дальші завдання усучаснювання імпонуючої маси відомостей в Енциклопедії. Один із найцікавіших творів української мемуаристики.

Дещо про бібліотеку НТШ

Останньо доповнено влаштування бібліотеки. Закуплено шафу для каталогових карточок, яка поміщає 15 шухляд і десять вертикальних шаф на архівні матеріяли. Частина архівів вже приміщена в шафах й закаталогована. В цьому окрема заслуга *д-р Романа Борковського,* який один день у тижні присячує архівові. Раніше він допоміг упорядковувати бібліотеку.

Д-р Борковський не самітний. З ним віддано конкурує *мгр Ярослав Рак* який здавна упорядковує бібліотеку, присвячуючи їй бодай один повний день кожного тижня. Правник за освітою він знає бібліотечне діло не менше, як професійні бібліотекарі. Він також бібліофіл. Його збірка друків з „таборової" доби, чи не найповніша в Америці. Щоб нам більше таких не-професіоналістів!.

Бібліотека постійно росте, шляхом закупів й обміну, а передовсім дарів. До найбільших добродіїв бібліотеки належить Конґресова бібліотека, яка заходами *мгр Богдана Ясінського й д-ра Юрія Старосольського*, дуже видатно збільшили нашу бібліотеку. Комплект „Большої Енциклопедії" це остання її посилка. З більших добродіїв бібліотеки слід з подякою вичислити: пп. д-ри Михайло й Любомира Палії — 49 книжок; п. Олександра Вороник — 80 книжок; д-р Петро Ґой — 120; п. Петро Мудрий — 120; п. Артеміда Марещ-Джулинська — 91, українських і 85 англійських книжок. В рості бібліотеки грають помітну ролю дари видавців і авторів, які присилають свої нові й давні видання. Їх жертвенність заступає колишні „обов'язкові" примірники, хоч без державного примусу. Велике признання й не менша подяка всім їм: колишнім, теперішнім і майбутнім.

Особливе місце між жертводавцями нашої бібліотеки належить поетові й бібліофілеві Никифорові *Шербині*, якого княжа спадщина начисляє яких тричотири тисячі книжок та д-рові Юрієві Вітошинському з Відня, якого збірка старой перво-друків Історії Русів, Літописи Самовидця, Граб'янки, творів Костомарова, Драгоманова, Куліша і ін., є справжньою окрасою нашої бібліотеки. Завдяки заходам д-ра *Атанаса Фіґоля* бібліотека придбала деякі книжки й мапи з бібліотеки отамана *Остряниці*, зокрема дуже цінну „Історія України" Йоганна Хрістіяна фон Енґеля з 1776 і п'ятий том „Живописная Росія" присвячений Україні з прецінними портретами гетьманів, тощо.

Багато цінних книг одержує бібліотека НТШ від своїх членів й інших громадян після їх відходу у вічність. Задати б дар покійного голова у Парляментарній Репрезентацій в Польщі Василя *Мудрого,* як книжки так дуже цінний архів. дар покійного ред. Михайла *Островерхи* і його дружини, пок.ред. Василя Вергана, а останньо покійного добродія НТШ і фундатора його дому мгра Івана *Костюка* з Трентону.

Бібліотека заходиться біля фільмування найцінніших видань, зокрема тих, які є в поганому стані при чому знову дуже помічним став мгр Б. *Ясінський*. Окреме завдання це використання великої скількости дублетів. Заходами нашої бібліотекарки мгр. Світляни *Андрушків,* яка раніше працювала в Славянському відділі Публічної Бібліотеки на П'ятій Евеню в Ню Йорку, чимало дублетів вислано до Бразилії й Арґентини. Оплату пересилки покрив пластовий Курінь „Ті, що греблі рвуть", яким за це належить велике признання і подяка. Запляновано друк списка дублетів для облегшення їх виміни та продажу.

Бібліотекою завідує згадана професійна бібліотекарка мгр. С. Андрушків, а дриктором бібліотеки й архівів є проф. Василь Лев, директор Філологічної Секції НТШ, який як ніхто другий може написати історію цієї майже сороклітньої цінної збірки, бо брацює в ній від самого початку.

Архіви в бібліотеці НТШ в Ню Йорку

У бібліотеці НТШ в Ню Йорку зберігаються архіви. З цінніших варто згадати еміґраційний *архів табору ДП „Орлик" У Берхтесґадені* — Німеччина, який охоплює роки 1945-1950. Матеріял дає перегляд куль турного та політичного життя українських втікачів. Тут також знаходиться еміґраційний *архів Омеляна Падучака* (1885-1961) основника та голови Українського Допомогового Комітету переселення українців до Параґваю. Архів охо плює 1945-1950 роки і пов'язаний виключно з справою українського поселення з Швайцарії, Італії, Австрії, Німеччини. В архіві знаходяться різні листи, які представляють надзвичайно цінне джерело для дослідів. Також знаходиться у бібліотеці *архів Василя Мудрого,* колишнього голови Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині, що охоплює 1947-1960 роки. Архів багатий на еміґраційні матеріяли і дає огляд життя і турбот української еміґрації у повоєнній Европі.

Варто відмітити *архіви М. Грушевського (лист), Ст. Смаль-Стицького, князя Карашевича-Токаржевського*, члени дипломатичної місії Української Народної Республіки. Тут зберігаються його денники, рукописи, матеріяли до мирової конференцій, до історії роду Орликів та української геральдики, українською, французькою та італійською мовами. У бібліотеці НТШ також приміщено архіви письменників *Софії Парфанович, Михайла Островерхи* та літературознавців *д-ра Луки Луцева, ред. В. Вергуна, проф. Є. Онацького.* і ін. Зберігаються архіви генералів *Павла Шандрука* та *Петра Самутіна*. Варто також відмітити архів колишнього міністра освіти на Карпатській Україні *Авґустина Штефана,* який включає рукописи, листування і матеріяли, які мають відношення до Карпатської України.

Важливіші матеріяли Архіву НТШ

НТШ має багато цінних архівів. Тут подані деякі з них.

1. Листа проф. Михайла Грушевського до М. Феriняка в Детройті, книгарня в справі продажу виданих праць Грушевського в Америці.
2. Архів акад. Степана Смаль-Стоцького. Чернетки деяких праць, листи.
3. Архів проф. Івана Раковського. Копії деяких праць манускрипти, кореспонденція. (передані сином інж. Мирославом Раковським).
4. Два листи проф. Івана Зілинського до проф. Олекси Синявського в справі ділектичних меж України та деякі недруковані статті.
5. Архів проф. Олександра Лотоцького. Частинно описаний. 6 скринок.
6. Архів кн. Івана Карашевича-Токаржевського. Різні часописи, манускрипти, переписка, матеріяли до геральдики.
7. Авґустин Штефан — матеріяли про Карпатську Україну (часописи, статті, кореспонденція тощо).
8. Євген Онацький — Манускрипт „Енциклопедії української символіки", манускрипти мемуарів, переписка.
9. Богдан Лепкий — переписка, світлини, манускрипти деяких поезій, спогади.
10. Василь Пачовський — манускрипти автобіографічних спогадів і творів, передані його сином Романом.
11. Проф. Лев Окіншевич — спомини, кореспонденція, манускрипти, уривки різних друків.
12. ген. Павло Шандрук — документи, манускрипти, листування
13. ген. Петро Самутин — документи, переписка
14. Михайло Островерха — листи, копії статтей, багато недрукованих, манускрипти
15. Василь Мудрий — листування, манускрипти, документи
16. Іван Ставничий — переважно переписка в справі редаґування станиславівського реґіонального збірника
17. Антін Рудницький — ноти до опери „Анна Ярославна і ін. композиції
18. Леонід Полтава — лібретто до „Анни Ярославни", листи.
19. о. д-р Володимир Пеллїх — акти (передані мгр М. Утриско)
20. М. Падучак, Арґентина — кореспонденція в справі переселенців ДП
21. Василь Вергун — манускрипти статтей, спогади, мемуари, літературні твори
22. Табір Орлик, Берхтесґаден — матеріяли про культурне життя таборян
23. Документи „Галицька Дивізія" 1943-45
24. Документи про колгоспи під час голоду 1932-33, фільм
25. Архів УСС — документи, світлини і ін.
26. Світлини НТШ
27. Світлини яворівського реґіонального комітету
28. Вирізки з часописів Карпатської України
29. Дисертація о. Іванюка
30. Дисертація о. д-ра Івана Чинченка
31. Жетони НТШ і інших установ
32. Мікрофільми
33. Архів проф. Олександра Архімовича
34. Архів д-ра Остапа Вітошинського — акт з часів визвольних змагань (передані сином д-ра Юрієм Вітошинським)
35. Проф. Андрій Яковлів — спомини, фотографії, малюнки.

Бібліотека НТШ приймає до зберігання архіви, які представляють собою історичну й культурну вартість. Якщо хтось бажає користуватись архівами може це зробити за попереднім домовленням з канцелярією НТШ в Ню Йоку.

С. Андрушків

ФОНДИ НА ОКРЕМІ ЦІЛІ НТШ

10,000 дол., дар д-ра Павла Джуля

Д-р Павло Джуль.

Д-р Павло Джуль, уродженець Поділля, медичні студії закінчив в Інсбруцькому університеті в 1948 році, а до ЗСА прибув рік пізніше. Після нострифікації медичного диплому в 1951 році працює лікарем у стейті Мишиґен. Від 1960 року є активним членом відділення отоляринґології при Вейнському університеті і має титул клінічного професора.

Д-р Павло Джуль є членом Американської Академії Отоляринґології та Американської Колеґії Хірургів. Уже від перших років перебування в ЗСА став активним членом Американської Медичної Асоціяції і Українського Лікарського Товариства Північної Америки. Продовж вісімнадцяти років він є головним редактором „Лікарського Вісника" та автором ряду наукових медичних праць і статтей на суспільні теми. Під теперішню пору він очолює Дітройтський метрополітальний комітет Тисячоріччя Хрищення України.

Склавши княжий дар на суму 10,000 дол. на ювілейний фонд НТШ панство Павло і Ірина Джулі стали членами-меценатами НТШ.

Фонд д-ра Юрія Срібного

Д-р Юрій Срібний

Фонд склали доня д-ра Юрія Срібного, Ольга Срібна-Рогозинська та його зять д-р Климентій Рогозинський, відомий лікар і громадський діяч в Ню Йорку на основі договору з НТШ з 25 грудня 1982 р. Призначення фонду є допомога талановитим правникам українського роду в їх правничих студіях. Ця ціль очобливо визначена зі сантименту до д-ра Срібного, колишнього судді та адвоката в Галичині. Упорозумінні з Асоціяцією українських адвокатів Америки в осені буде проголошений конкурс на дві перші стипендії. Основний початковий фонд становить 10,000 долярів й є передбачене його доповнення.

Фонд для плекання й закріплювання традицій УСС і вояцтва

Учасники урочистої передачі прапору — символу традицій Український Січових Стрільців — Пластові.

Цей фонд є результатом довгорічної співпраці НТШ із Братством Українських Січових Стрільців. Його започаткування реалізовано 31-го грудня 1983 року вплатою суми 5,000 долярів д-ром Остапом Котик-Степановичем, колишнім УСС й членом Братства УССв ЗСА. Згодом д-р Степанович доповнив цей фонд черговою вплатою в сумі 5,000 долярів, отож під цю пору фонд має 10,000 долярів. Подібно, як інші фонди НТШ цей фонд є ненарушний, і тільки з відсотків можуть бути роблені витрати. Фонд має завдання зберігати й закріплювати світлі традиції УСС, як першої збройної сили України після віків неволі. Фонд вдержуватиме тісні взаємни з українськими ветеранськими організаціями й є передбачений окремий доґобір з ними для співпраці, зокрема в видавничій ділянці. Передбачене постійне збільшування того фонду.

Фонд Архиєпископа Ореста О. Іванюка й д-ра Миколи Шпитка

Архисп. Орест Іванюк

Д-р Микола Шпитко

Фонд утворено на основі договору з НТШ 16 травня 1985 року з призначенням для уділювання підмог для студентів православної теології в Українській Православій Семинарії Америки. На початкову фінансову основу Фонду призначено й вплачено суму 10,000 долярів, яка буде збільшуватись. Фонд є ненарушимий і тільки відсотки можуть бути зужиті на ціль призначену грамотою Фонду. Спосіб виплати стипендій встановить окремий правильник встановлений за порозумінням фундатора д-ра М. Шпитка і НТШ за порозумінням з Ректором згаданої Семинарії. НТШ буде щорічно виготовлювати звіт з завідування фондом для затвердження дирекцією покликаною НТШ і фундаторами.

Посмертні заповіти для своєї громади

Хоч загально відомо, що брак заповітів людей, які не мають близької родини, або мають членів родини в Україні, звичайно веде до того, що совєтський уряд користає зі залишеної спадщини, то все ж дуже багато людей вмирають без заповітів. А нерідко заповіти є зладжені невідповідно й майно замість до рук рідних йде до чужих рук. Тому слід висловити признання тим, які за свого життя й то в молодім віці, не чекаючи старости, дбають за відповідні заповіти.

Впродовж свого американського періоду від 1947 року НТШ одержало чимало записів у заповітах членів і приятелів НТШ та взагалі української науки. До найбільших належить спадщина св.п. Миколи й Наталі Данильченків, які залишили посілість в Кергонксоні; бл.п. Лонгин Данилович залишив НТШ 16,000 дол. п. Михайло Мельникович в Тускон, Арізонського стейту, який залишив НТШ суму 10,000 долярів з призначенням на виготування англомовної однотомової історії України й поширення її серед американської культурної верстви; а останньо згаданий на цій сторінці заповіт св.п. Олени Дзуль-Зкичайної, яка залишила своє майно для НТШ призначене на переклад на англійську мову її двотомника „Ворог народу" й його надрукування. НТШ сподівється, що залишене майно вистане на виконання цього доручення тим більше, що йдеться про корисне, культурне діло. Згадати треба з великим признанням і вдячністю заповіт залишений відомим громадянинок і посередником у продожі реальносте, сл.п. Іваном Галаваєм, який значну частину свого майна призначив для НТШ й інші народні установи. Треба пригадати, що І. Галавай був здавна приятелем НТШ. Він допоміг НТШ підшукати й набути новий дім та став одним з перших його фундатором. Він помер в Ню Йорку 20 лютого 1985 і був похований 23 лютого на цвинтарі в Бавнд Бруку. Його відданість українській громаді тривало залишиться в нашій пам'яті та пам'яті тих установ, зокрема НТШ, які користатимуть з його щедрости.

Як би було більше в нашій громаді таких, як вище названі спадкодавці, то наші установи не мусіли б турбуватися браком фондів на свою працю, та на її збагачення і побільшення. А „вічна пам'ять" про яку співаємо над гробами покійних була б добре заслужена й запевнена.

Я.П.

ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ НТШ

Філологічна Секція має 43 дійсних членів, 11 членів кореспондентів, 5-ть членів чужинців. Управа: директор Василь Лев, Секретар Леонід Рудницький, заступники директора на ЗСА - Осип Кравчинюк, Канаду Богдан Стебельський, Европу - Олекса Горбач, Австралію - Дмитро Нитченко.

При Філологічній Секції діють комісії: Мовознавча - голова Василь Лев, секретар Марія Овчаренко, членів 11. Літературознавча - голова Григор Лужницький, Секретар Богдан Романенчук, членів 12. Термінологічна - голова Анатоль Вовк, секретар Петро Ґой, членів 8. Комісія реґіональних дослідів і публікацій - голова Василь Лев, секретар Іван Дурбак, членів 26. Комісія родоводів - голова Григор Лужницький, секретар Нестор Пінковський, членів 9.

Філологічна Секція влаштовує один раз у рік особове засідання членів підчас конференції Modern Language Association. Крім того кілька разів у році влиштовує прилюдні конференції на актуальні теми або присвячені членам.

У рамках Філологічної секції вийшло 17 томів записок НТШ, 14 томів Бібліотеки Українознавства, 6 томів у спеціяльному виданні Фундації Форда для НТШ і УВАН. Комісія реґіональних дослідів видала 23 томи. Один том етнографічного збірника. Українська Літературна бібліотека 6 томів. Доповіді (Пейперс) 13 зошитів. Один том Словника Синонімів Багмета, один том Бібліографії.

Канада:6 томів філологічних праць. Proceedings Shevchenko Scientific Society, два томи.

Василь Лев

АРХІВ ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА І НТШ

Українське Лікарське Товариство Північної Америки (УЛТПА) видає Український Медичний Архів, якого директором і редактором є Д-р Павло Пундій з Чикаго. Це справжній лікар-громадянин, який з правдивою посвятою і великим сантиментом віддає масу часу і труду Медичному Архівові. З його ініціятиви і завдяки його невспущій праці він видав уже у люксусовому альбомному форматі в полотняній обкладинці з золотими витисками окремі книги присвячені проф. д-рові Марянові Панчишинові, д-рові Романові Осінчукові і д-рові Юліянові Мовчанові. Д-р Павло Пудній визвибирює з усіх газет і журналів, які будь де появляються, матеріяли про живих і покійних українських лікарів і поміщує все це у тих своїх великих книгах. Шосту з черги таку книгу присвятив в цілості Науковому Товариству ім. Шевченка.

Усвоєму Вступі д-р Павло Пундій пояснює, чому саме Медичний Архів рішив окремою книгою вшанувати НТШ. Він правильно пригадує, що історія Українського Лікарського Товариства корініться в НТШ, де українські лікарі мали спершу тільки власну окрему секцію. Д-р П. Пудній має повну рацію, коли твердить, що НТШ і український лікарський світ були завжди тісно пов'язані. Багато лікарів були і є дійсними членами НТШ, ще більше їх були і є добродіями-меценатами, які своїми пожертвами підтримують цю нашу найстаршу і довгий час одиноку наукову установу, яка не отримує ані цента з будь-якого чужого джерела.

Поява шостого тому Медичного Архіву, присвяченого НТШ, пригадує, що на Чарнецького 26 у Львові була Бактеріологічно-хемічна лябораторія, чи пак Інститут, власности НТШ і її славетнім директором був д-р Максим Музика, лікар-бактеріолог, дійсний член НТШ, людина не тільки великого фахового знання, але й особистіої культури, активний громадянин. Його дружину Ярославу, видатну мисткиню-малярку, спеціялістку у реставруванні старих ікон, переслідували большевики і заслали були на 8 років каторги, згодом дозволили вернутися до Львова.

Присвячена НТШ книга Медичного Архіву має 204 сторінки великого формату і вміщає на них масу фактичного матеріялу. Редактор того твору радіє, що так багато лікарів відгукнулося на 110-тилітній ювілей НТШ і своїми щедрими пожертвами вможливили придбання централі НТШ в Ню Йорку нового дому, без якого була б неможлива ефективна наукова діяльність, яка охоплює й бібліотеки, архіви, наукові виклади, участь у різних і чужинецьких наукових з'їздах та що найголовніше - видавання щораз нових книжок, які не всилі появитися в теперішній „суверенній" УССР. У тому томі Медичного Архіву наведені прізвища різних жертводавців, між ними на першому місці д-ра Петра Моцюка і його дружини д-р Ольги Моцюк, які склали на НТШ 100.000 дол. Але поруч із вичисленням багатьох жертвенних лікарів-меценатів згадано і про інших жертвенних громадян. Наприклад читаємо там таке: „...Справедливо було б назвати княжим даром дар Марії Яснівської-Мурованої, абсолвентки Музичної закадемії у Філядельфії, яка повідомила, що складає 10.000 дол. для НТШ на створення окремого музичного відділу бібліотеки, яка має зібрати і зберігати твори українських композиторів, українські платівки, звукозаписи ітп..."

Про той 6-ий том Медичного архіву, присвяченого НТШ, широко звітував у „Свободі" (ч. 168 з 4-го вересня ц.р. у статті „Цінне архівне видання УЛТПА" д-р Юліян Мовчан. Дякуючи сердечно д-рові Павлові Пундієві і цілому УЛТПА, як власникові-видавцеві Українського Медичного Архіву, за те їхне надзвичайно прихильне відношення до НТШ, Управа НТШ вважає своїм милим обов'язком подякувати також д-рові Юліянові Мовчанові, який звернув увагу ширшому кругові наших громадян на появу такого цінного твору.

УКРАЇНСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ АРХІВ
UKRAINIAN MEDICAL ARCHIVES OF THE UKRAINIAN MEDICAL ASS'N OF NORTH AMERICA
ЧИСЛО : 6 ЧІКАҐО 1983
УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ - МЕЦЕНАТИ НТШ
Д-Р ПЕТРО І Д-Р ОЛЬГА МОЦЮК
Меценати: 100.000 дол. на НТШ

Я.П.

ПОЖЕРТВИ НА ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД НТШ З НАГОДИ 110-РІЧЧЯ І ПРИДБАННЯ НОВОГО ДОМУ

(За час від 20-го червня 1984 р. до 7-го червня 1985 р.)

І. ФУНДАТОРИ НТШ

Д-р Павло й Ірина Джулі	10,000.00
Д-р Остап Котик-Степанович — на фонд для збереження традицій і дослідів УСС-ів	10,000.00
Д-р Микола Шпетко — на фонд ім. архиєпископа Ореста Іванюка і Миколи Шпетка	10,000.00
Павло Добрянський	5,000.00
Яків Хлистун	2,500.00
Д-р Маруся Бек	2,000.00
Інж. Софія Гаєвська	2,000.00
Євген Галущак	2,000.00
Анна Гувер-Гриневич	2,000.00
Інж. Евген й Ірина Мельники	2,000.00
Марія Мельник — У пам'ять мужа, сотника УГА Михайла Мельника	2,000.00
Д-р Володимир і Люба Палашевські	2,000.00
Бл.п. Іван Галавай	1,350.00
Проф. Теодор Зубрицький з дружиною	1,300.00
Д-ри. Мирослав і Мая Літеплі	1,200.00
Мгр Володимир і Анна Раки	1,100.00

По $1,000.00

Проф. Леонід і Наталія Бачинські
Проф. Володимир і Марія Барагури
Тарас й Ірина Ванчицькі (в тому 300 дол. у пам'ять Івана Костюка)
Нестор і Віра Василини
Д-р Є. Грабарчук з дружиною
Роман й Ольга Дзядові — у пам'ять брата і шваґра
Інж. Мирона Жарського
Анна Дубас
Ярослав і Стефанія Дуб
Дир. Ярослав й Ольга Дужі
Ярослава Жуковська
Володимир Карий
Володимир Каштанюк
Василь Кий
Д-р Іван Кіндрат
Інж. Тарас і Ксеня Козбурі
Д-р Мирон і Люба Кучмаки
Д-р Юрій і Віра Кушнірі
Стефанія Левченко
Михайло й Ерна Лосінські
Василь і Анна Натини
Д-р Михайло і Любомира Палії
Григорій Петраш
Омелян і Марія Омецінські у пам'ять сестри Ольги Омецінської
Д-р Микола й Ольга Плаксії
Мирослава Савчак у пам'ять д-ра Володимира Савчака
„Самопоміч" Федеральна Кредитова Юнія у Джерзі Сити
Стефанія Слюзар
Д-р Роман і Лідія Смики
Іван й Ольга Станчаки
Д-р Богдан і Галина Старухи
Марія Стефанів — у пам'ять мужа д-ра Михайла
Д-р Люба Стефанівська
Ярослав Стецюк
Володимир і Анна Столярські
Павло і Анна Труші
Українсько-Американське Т-ва в Омага
Український Культурний Центр у Ворені
Степан і Анна Феденки
Михайло й Анастазія Франківські
Мгр Лідія Хома
Марія Шелевич-Чехут
Стефан Цимбала
Стефанія Шипула — у пам'ять батьків і доньки Ірини замордованих большевиками
Мгр Теодат Школьнік

II. МЕЦЕНАТИ НТШ

Дарія Пісецька	550.00

По $500 00

Д-р Олекса Вінтоняк
Ірина Герлинська (із завіщання проф. Михайла Чорнодольського)
Михайло і Стефанія Воробці
Михайло й Анна Костки
Інж. Евстахій й Анна Кравчуки
Юрій Кузик з дружиною
Теодор Кульчицький з дружиною
Бл.п.о. Петро Липин із завіщання
Д-р Василь Марчук
Степан Савчук з дружиною
Бл.п. Ленонід Романюк (із завіщання)
Д-р Ярослав і Оксана Сидораки
Александер Софія Скоп
Лев Чумак (із завіщання)
Д-р Петро Яців з дружиною
Євген і Теодозія Федаки
Д-р Михайло і Ляня Яримовичі

III. ДОБРОДІЇ НТШ

Адв. Роман Олесницький	400.00
Ф. Якубів	350.00

По $300.00

Асоціяція Мистців Українського Театру, Йосиф Запухляк, Михайло Комішак (завіщання), проф. Василь Лев, Михайло Папушкевич.

По $250.00

Михайло Агащук, д-р Ірина Гребеняк — у пам'ять батьків Івана і Станислави та брата Романа Гребеняка, інж. Євген і Анна Івахи, Клюб Української Спадщини північної Каліфорнії, д-р Володимир Кокорудз, Орест і Антоніна Колтунюк, о. Іван Кротець, інж. Любомир і Зеня Осадци, Галина Сиротюк і родина — у пам'ять мужа Павла, д-р Олег Д. Снилик, Союз Українок Америки у Денвер, Кол., Володимир і Марія Чорненькі, „Будучність" Федеральна Кредитова Юнія у Дітройті відділ в Гемтремку, д-р Василь і Марія Ящун

По $200.00

Данило і Т. Віндмеєр, Христина Блаженко, інж. Ярослав Гладкий, Іванна Джус, Михайло і Лідія Дидик, Семен Запухляк, інж. Микола Кунинський, Михайло і Марія Лобур, Михайло Лозинський, Іван Лушчак, Ольга Маркевич, Ірина Масний, Пилип і Александра Місіонс, мгр Василь і Стефанія Надраги, д-р Володимир Онуферко, Микола Петраш з дружиною, інж. Богдан Петріна з дружиною, Григорій і Ольга Сливки, Українська „Самопоміч" Федеральна Кредитова Юнія у Гемтремку, Міч.

Петро Конюх	190.00
Ар. Ліневич — у пам'ять дружини Лю Ліневич	155.00

По $150.00

Д-р Микола Кушніренко, Богдан Остап'юк, Орися Панчук, Микола Яременко з дружиною.

Петро і Рея М. Грицаки	140.00
Юрій Личковський	120.00
о. Стефан Галік	110.00
Ілько Демків	110.00
Іван і Софія Костюки	110.00
Д-р Олександер і Зиновія Серафини	110.00

По $100.00

Д-р Теофіль Артимович, Зенон Антоняк, Осип Бадинський, Теодор Бакович, Володимир і Ізабелля Бачинські, Михайло Березинський, д-р Любомир Билов — у пам'ять д-ра Андрія і Марії Бойковичів, Марія Білінська — у пам'ять Василя Білінського, д-р Роман і Марія Борковські, д-р Володимир Бровінський, Ярослав М. Букачевський, Володимир Винницький — у пам'ять дружини, матері і бабці Ірини Винницької, Іван Віятик, Галина Гайдук, д-р Роман Граб, мгр Созонт і Ярослава Качали — у пам'ять інж. Володимира Ґермака, д-р Богдан Ґрабовський, Дмитро і Леся Демедюки, Іван Демків (Ню Йорк), Дмитро і Марія Дидики, Володимир Дигдало з дружиною, д-р Володимир і Марія Душники, Дарія Дудра, Остап Захарків, Іван Іськів, інж. Мирослав й Ірина Кальби, д-р Іван С. Карк, Уляна Козак — у пам'ять мужа д-ра Івана Козака, Омелян й Ірина Комарницькі, проф. Юрій Костирко, д-р Роман і Наталія Кравчуки, Любомир Кузик, Богдан і Оксана Кузишині, Лідія Б. Лазуренко — у пам'ять Василя Білінського, о. монсеньйор Петро Леськів, Олександер і Ніна Лімонченко, Миролюб Лозинський, Дмитро Лясевич, д-р Ярослав Макарушка, Богдан і Анна Микитині, Мирон і Галина Модрицькі — у пам'ять Андрія і Марії Бойковичів, д-р Степан й Ірина Ничай, д-р Мирон Новосад, д-р Володимир Оренчук з дружиною, Юлія Паньків, Іван Панчак, Стефанія і Надія Поповичі, Йосиф і Стефанія Порайки, Прогресивний Клюб, Відділ у Ню Джерзі, д-р Володимир Прокопів, Петро Пшик, Зенон і Олеся Репіховські, Марія Боднар-Ржепецька — у пам'ять батьків Теклі і проф. Івана Боднара, Ірина Решитилович, д-р Андрій і Рута Ріпецькі, д-р Ярослав Рожанковський, о. Себастіян Саболь, Богдан Саврась з дружиною, Зенон і Олеся Сематчині, Сестрицтво Покрови Пресв. Богородиці при церкві свв. Володимира й Ольги, Александер Сидорак, д-р Олена Скорецька, д-р Олег Слюзар, Союз Українок Америки, Відділ 55 у Льос Анджелес, Станиця Братства Дивізійників у Клівленді, Марія К. Стецюк — у пам'ять мужа д-ра Василя Стецюка, Надія Стефанська, д-р Александер Т. Столярський, Стефан і Надія Тарабан, Василь Татчин, інж. Омелян М. Тишовницький, Українсько-Американська Координаційна Рада у Ворені, Українсько-Американська Кредитова Унія у Маямі, Український Визвольний Фронт, УККА, Відділ в Омага — Небраска, Український Дім у Лямеса, Каліфорнія, Українська Народна Поміч у Омага, Український Золотий Хрест в Омага, Українська Федеральна Кредитова Унія у Рочестері, Лідія Фіцалович — у другу річницю смерти батька Михайла Фіцаловича, Ярослав Хичій, Михайло Цап з дружиною, Михайло Цар, Ю.С. Шевчук, Яків і Дарія Яворські, д-р Адам Якимів, Михайло і Антоніна Яроші.

60.00 дол. Володимир Децик

По $50.00

Люба Артимишин, д-р Микола і д-р Мотря Богатюки, д-р Лев Верес, Віктор і Надія Віничі, Дмитро і Юлія Вітики, Анастазія Волькер, Александра Воробкевич — у пам'ять мужа Романа, д-р Омелян Дерій, д-р Павло Джуль — у пам'ять П. Конюха, Борис Галаган, Всеволод Гнатчук, Микола Гнатчук, д-р Роман Граб — у пам'ять д-ра Романа Лисяка, Лев Григорчук з дружиною, д-р Мирослав Грушка з дружиною, д-р Євген Гумецький з дружиною, Михайло Ґудз, Корнель Дзюба, Анна Дубас — у пам'ять д-ра Осипа Андрушкова, Антін Заліський, Степан Зубаль з дружиною, Іван Журківський, Теофіль Кавка, інж. Любомир Калинич, д-р Юрій Кишакевич — у пам'ять Андрія і Марії Бойковичів, Михайло Клецор з дружиною, Іван Книш, інж. Василь Колодчин, Роман Колтунюк, д-р Володимир Коропей, Стефан Костик, Ігор Коцур, Ірина Кузик, д-р Степан Курилас, д-р Ірина Лазарчук, Роман Лехіцький, д-р Орест Логінський з дружиною, Григорій Лозинський, Євген Луцький, Володимир Мартинець на публікацію Б. Корчмарика, д-р Ярослав Мігайчук, Олександер Мотиль, д-р Іван Новосівський, д-р Марія Овчаренко, Лідія Одежинська — у пам'ять мужа Івана, д-р Ярослав Очередько, Юрій Павлічко, Іван і Галина Панчаки, Михайло Пилипчак, д-р Орест Попович, Олекса і Ярослава Продивуси, д-р Мирослав і Люба Прокопи, Володимир і Анна Раки, д-р Климентій Рогозинський, Марія Савдик, Самопоміч в Елізабеті, о. Василь Середович, д-р Ґералд Р. Сидорак з дружиною, д-р Марія Фішер-Слиш, Союз Українок Америки в Саратога, д-р Євген і Неля Стецькові, д-р Олександер Стрільбицький, д-р Стефан Тимків з дружиною, Василь і Галина Тір, Українська Католицька Церква у Сейнт Петербургу, Українська Медична Асоціяція Північної Америки, Українське Медичне Т-во у Ню Енгланд, УНСоюз Відділ 354 в Омага, УНСоюз Відділ 356 в Омага, Українська Православна Федеральна Кредитова Юнія, Український хор „Дніпро" у Клівленді, Йосиф Уруський, Богдан Федорович, д-р Б.А. Филипчак, Стефанія Череватюк, Лаврин А. Черко, Євген і Дарія Черепенко.

По $40.00

Петро Ґула, Юрій С. Кравець, д-р Володимир і Марія Душники, проф. Василь Лев, Василь Сердюк, Стапан і Анна Хмури.

35.00 дол. архимандрит Павло Ямняк

По $30.00

Микола Бодель, Василь Гноєвий, М. Гордюк, д-р Я. Н. Ґелета, Адам і Стефанія Ліськевичі, д-р Ярослав Микулович, Родина Олексиних (Арізона), Сестрицтво в Омага.

По $25.00

Д-р Е.М. Андрусяк, Олександер і Осипа Атановські, д-р Олекса Біланюк, д-р Роман Богонович, Олександер Ванторський, Маріян і Ірина Ванько, Микола і Зірка Ґалів — у пам'ять брата Івана, Богдан й Ірина Гнатюки, д-р Володимир і Марія Гойдиші, Петро і Реа Грицаки, Остап Ґац, проф. Андрій Дзедзик, Роман і Люба Добрянські, Лариса А. Долинська, Семен Дорошак з дружиною, Володимир Дучинський, Галина Єфремов, Андрій і Лідія Закревські, Емілія Запорожець, Лідія Ігнат, мгр Роман і Ніна Ільницькі, д-р Василь і Ярослава Кінаді, Теодор В. Ковальчик, Ю. К. Ковінко, Володимир Когутяк, Микола Корінець, Петро Костечко, Михайло Костів, Т. і А. Костюки, Бенджамін і Віра Корсуні, Петро Крамаренко, д-р Богдан Кузьма, Стефанія Лагола, д-р Михайло Лободяк, Стефанія Логаза, Іван і Аїда Макарі, Анна Маркевич, д-р Леонід Мостович, д-р Роман Осінчук, І. Я. Охримович, д-р Аркадій Очередько, д-р Стефан Павлинський, д-р Микола Палій, Ярослав Петрущак, Пластова Станиця у Клівленді, Олександер Пришляк, Анатоль Ромах з дружиною, Марія Савицька, д-р Богдан й Ольга Саси, Лев і Стефанія Семущаки, Володимир Сіяк, Блаженніший Митрополит Мстислав Скрипник, ред. Зенон Снилик, д-р Ростислав В. Сочинський, Омелян Суховерський, Зіна Таран, Український Золотий Хрест Відділ 12, Богдан і Богданна Худьо, Іван і Марія Чаплі, Адріян Черняк, Ярослав і Ольга Чипаки, Микола і Стефанія Чорні, д-р Володимир Шкільник, д-р Микола Шпетко, д-р Адам Якимів, Вадим і Марія Яровенки, д-р Михайло Яцух.

По $20.00

Марія Андрусяк — у пам'ять мужа д-ра Іллі, Ксеня Антипів, Катерина Бадан, Роман й Ольга Бараболяки — у пам'ять Володимири Падох, Михайло Біда, Віктор Блазенко, Роман Боб'як з дружиною, д-р Віталій Богданів, Онисим Бойко, Петро й Анна Болонії, Петро й Елізабет Букаті, Андрій Бульба, Петро Вигінний, Василь Воронка, Осип Головацький, Василь Добчанський, Марія Дозорська, Григорій Дробний, М. Іваницький, Василь Іванців, інж. Ігор і д-р Надія Кмети, Микола й Ольга Курчаки, Віра Лащик — у пам'ять д-ра Осипа Андрушкова, Надія Кокольська, М. Королишин, інж. Іван Макар, Василь Малий, Василь Малинка, Роман Мельник з дружиною, Михайло і Наталія Мітрінги, В. Могучий з дружиною, д-р А. Наклович з дружиною, Олена Несін, Юрій Олійник, Омелян Омецінський, Василь Пакуляк, Богдан і Марія Пашковські, Євген Піндічук, проф. Орест Попович, Микола і Марія Ромахи, д-р Дарія Рижевська, Василь Савицький, Самопоміч у Сиракюзах, Володимир Сорочак, д-р Богдан С. Томків, Омелян Урбанський — у пам'ять Марії Карп'як, Ростислав і Марта Хом'яки, Степан Ґула-Шеремета, Марта Шиприкевич.

По $15.00

Володимир Ворох, Богдан Кондра, Сильвестер Костик, М. А. Лотоцький, Роман Миколаєвич, д-р Мирослав і Анна Мичковські, д-р Богдан Мриц, Стефан Паньків, Ірина Пашковська, Сергій Сахарук, інж. Михайло Сосяк, о. Іван Ткачук, Надія Троян, Іван Харчук, Теодор Яцків.

$12.00 д-р Л.А. Марголіна

По $10.00

Олександер Атановський, Володимир і Марія Барагури, Микола Барцький, д-р Любомир і Дарія Билов, Михайло Бохно, Александер Булак, Андрій Бульба, Юрій Войчак, Федір і Марія Гайові, Ігор і Рома Гайди, Андрій і Татьяна Ґичко, о. М. Годинський, інж. Стефан і Надія Голяші, Ф. Дахнівська, Іван і Анна Дзіваки, Орест Дячок, Михайло Дуркалевич, Роман Запутович, Богдан Казанівський з дружиною, Богдан Козак, д-р Марія Кознарська, Анатоль Калиновський, Антін Р. Колтунюк, В.Г. Королі, Александер і Рія Корчаки, Семен Костів, Юліян Кризановський, Володимир Кручовий, д-р Роман В. Кухар, Йосиф Ларьй, Віра Левицька, Петро Лещишин, Ева Лісікевич, Філарет Лукіянович, Євген Людкевич, Константин Малахов, Люба Меншега, В. Микитин, Володимира Михайлів, Володимир Михайлів, Атанас Е. Мілянич, Анна Олівер, Володимир Олійник з дружиною, М. Олійник — у пам'ять д-ра Андрія і Марії Бойковичів, Микола і Алла Петрівські, Іван Полянський, д-р Юрій Русин, д-р Теодосій й Ірина Сеньковські, Ярослав Сидір, Стефан Сідлярчук, Микола Стасів, Олена Філінська, Іван Цьолко, Марія Цісик, Іван Черешня, Степан Чорний, Юрій Шавалюк, Любомира Шеремета, Іван Шупер.

$9.00 Пастор Володимир Боровський

По $5.00

Василь Багрій, Юліян Бачинський, Оксана Бачинська, Володимир Гошовський, Михайло Гриник з дружиною, Яків Гриценко, Петро Демків, Богдан Козак, Федір й Ольга Корсуні, Стефан і Марія Пилипчаки, д-р Василь Роданський, Іван Яворський.

По $3.00

Пастор Володимир Боровський, Данило Голінка, Юрій Ільчишин.

По $2.00

Нестор Ґарбер, Іван Злиденний, Наталія Ільяшенко, Іван Улянець.

$1.00 Ольга Моолік, Юрій Німилович.

Разом	**115,601.00**

З приводу смерти проф. д-ра Осипа Андрушкова, колишнього голови НТШ у ЗСА, в його пам'ять на НТШ склали пожертви наступні особи:

$1,000.00 д-р Роман і Світлана Андрушкові.

По $100.00

Софія Андрушків, Богдан Андрушків, д-р Володимир і Аркадія Петришини.

$55.00 Орест і Лідія Цяпки

По $50.00

Анна Дубас, д-р Орися Карапінка, проф. Євген Лащик, Євген і Ксеня Луцькі, Андрій і Марія Храпливі, Клементина Шевчук.

По $30.00

Іван Гречок, Євгенія Плескачевська, Марія Мандрусяк.

По $25.00

Володимир і Катерина Воловодюки, д-р Борис і мгр Уляна Глинські, Ігор Зелик, д-р Альберт і Оксана Кіпи, Євген Кухта, д-р Ярослав і д-р Ірина Падохи, мгр Володимир і Анна Раки, В.Б. і О.З. Рудакевичі, д-р Ярослав і Марія Савки.

По $20.00

Дмитро Бобеляк, д-р Василь Калинович, Стефан і Ґразина Качали, Ігор і Аніся Козаки, Віра Лащик, Філарет Лукіянович, д-р Микола й Іванна Чировські.

По $10 00

Ольга Гнатик, Володимир Левицький, Марко Луцький, Ольга Масаковська, Анастазія Пони, Уляна Старосольська.

З приводу смерти Володимири Падох у її пам'ять склали пожертви на НТШ наступні особи:

$100.00 мгр А.С. Качала

По $50.00

Роман Максимович, мгр Володимир і Анна Раки

По $25.00

Ірина В. Клос, Іван Р. й Ірина Костюки, Володимир Ничай.

По $20.00

Микола і Володимира Кавки

В цім, червертім списку ювілейних пожертв подано нові, які не увійшли у попередні списки, а також давні пожертви, які доповнено додатковими сумами.

СПОНТАННІ ПОЖЕРТВИ НА НТШ

Серед жертводавців на громадські цілі особливе місце займають такі особи й родини, які жертвують на різні вартістні громадські цілі самочинно, без закликів чи іднивідуальних прохань і заохоти. Це має велике значення зокрема тоді, коли вони віддалені від більших організованих українських громад, з якими є пов'язані. Звичайно вони не обмежуються до одноразових пожертв, але систематично піддержують громадські установи й акції.

Багато таких жертводавців є у цьому вже 4-му списку ювілейної збірки НТШ. Маючи змогу окремо назвати їх разом із щирою подякою в цій листі, бажаємо підкреслити окремо найщедріших між ними, а саме п. Якова Шелестуна з Ню Джерзі, який бажаючи скласти частину свого майна громаді, окремо звернувся до НТШ й запросив його представника, щоб вручити йому свою пожертву в сумі 2,500 долярів.

Окрема вдячність від НТШ належить панству Палашевським а саме д-рові Володимирові й його дружині Любі, які склали пожертву 2,000 дол. в часі гостини у свойому домі в Лос Анджелес; панству інж. Евгенові й Ірині Мельникам з Ню Йорку, які вручили свою пожертву в сумі 2,000 та суму 1,000 від своєї доні мгр. Лідії Хоми тепер в часі відвідин в домі НТШ та колишньому львов'янинові, Євгенові Галушакові, в якого гостинному домі в Денвері НТШ збагатився на нових 2,000 долярів.

Океремо слід з вдячністю відмітити дар п. д-р Марусі Бек, яка з власної спонуки склала 1,000 дол. на ювілейний фонд НТШ, а другу тисячку на публікацію книжки ред. Івана Кедрина Рудницького.

Особливу вдячність винно НТШ Українському Банкові „Певність" у Чикаго, який тричі підносив свою пожертву на дім НТШ яка в цю пору дійшла до 5,000 долярів.

ЗВОРУШЛИВІ ПОЖЕРТВИ ДЕВ'ЯТДЕСЯТНИКІВ

95-річна Марія Мельник

У Філядельфії, разом із родиною відомого громадського діяча, мгр. Мирона Утриска, живе його 95-літня тета *Марія Мельник*. Від неї недавно наспіла пожертва на ювілейний фонд НТШ з нагодо його 110-річчя в сумі 2,000 долярів. Пожертва зложена для пошанування пам'яті мужа пані Марії Мельник, св.п. сотника УГА, Михайла Мельника, який зганув від польської кулі в Яслі у вересні 1940 р.

Марія Мельник народилася 3 грудня 1889 р. в Комарні в родині Утрисків. Після закінчення учительської семинарії вчителювала. Розвал царської Росії застав її в Камянці Подільськім, де вона зголосилася до праці в державній канцелярії У.Н.Р. в якій працювала аж до її евакуації. Після того повернулась до дому, звідки виїхала на Захід. Пожертва п. Мельник нагадує Шевченкове слово: „Раз добром налите серце ввік на прохолоне". Тільки подумати нашій добродійці лише п'ять років до повного сторіччя. З глибокою вдячністю ставимо п. Мельник на приклад іншим.

90-річний Павло Добрянський

Нещодавно зайшов до канцелярії НТШ громадянин з Бронксу, Павло Добрянський й без вступних розмов поклав на стіл чека на 5,000 долярів. „Я старша людина, сказав він, перериваючи наше здивування й радість, все життя я дбав про нашу громаду, то й хочу тепер на схилку віку доложити цеглину до Вашого нового дому науки". На наші питання ще додав, що закінчив дев'ятдесять років життя, що живе разом із родиною свого покійного брата Касіяна й що колись перед еміграцією жив у місті Калуші. Насилу вдалося нам одержати від нього скромну знимку на сходах дому, де живе. Багатомовний чек і маломовність жертводавця глибоко зворушила нас і закріпили віру в громадську жертвенність на добрі цілі.

95-річний Стефан Цимбала

Перед Новим роком пошта доручила нам листа з Бруклина від колишнього сотника український збройних сил, Степана Цимбали. Лист цей ми прийняли, як найкраще новорічне бажання нашої жертвенної громади. Ось вийняток з нього: „В прилозі посилаю чек на тисячу долярів, заощаджених в Кредитівці „Самопоміч" в Ню Йорку, як мою скромну жертву для НТШ зі щирим бажанням, щоб наша науково-кольтурна праця дальше вінчалася як найкращими успіхами для добра й слави нашого народу. Я боровся за українську державу в молодості, а тепер на 95-ім році життя хочу помогти нашій науці, щоб вона помогла здійснити віднову самостійної, соборної української держави".

94-річна Анна Гувер-Гриневич

Про неї була згадка в статтях „Про золоте руно" надрукованих в квітні цього року у фейлетонах „Свободи". Тому згадаймо цю велику добродійку не лише НТШ, але й низки інших наших установ, цитуючи її слова, які супроваджали її чек на 2,000 долярів. „Осягнувши 94-ий рік життя бажаю склас[illegible]ловіт й передати ще за життя мої маленькі заощадження найбільш корисним у нашім громадськім еміграційнім житті організаціям, у цьому в першу чергу — НТШ". Пані Анна народилася в селі Грибова Рудня в Чернігівщині, й живе в Сакраменто, Каліфорнія.

Інженер і педагог Софія Гаєвська

В часі відвідин п.інж. С. Гаєвської, яка після інтересної праці, як диктор „Голосу Америки" й учительки мов в щколі Берліца, в часі своєї „емеритури" вчить безплатно мов у Вільнім університеті в Денвері й пише підручники для вивчання української мови, вона побажала НТШ багато успіхів й вклала в кишеню його представника чек на 1,000 долярів. А прощаючись сказала: „Як тільки дійду до суми на моїй щадичій книжечі потрібної по моїй смерті, вишлю Вам ще дещо". І вислала в наступному місяці, чи двох новий чек на таку саму суму. Важко підшукати слова, щоб висловити глибину вдячности й подиву для цієї визначної виховниці нашого нового покоління.

Стефанія Слюзар з Риджвуду

На жаль ми не мали нагоди познайомитися з п. Слюзар, яка з уваги не пізний вік не зважується на дальші подорожі. Знаємо її тільки з її віддання українській громаді, зокрема НТШ. Це вона передала п. Любою Дармограй чек на тисячу долярів на ювілейний фонд НТШ при чому просила переказати, що вона рішилася ще перед своєю смертю розділити свої скромні ощадності поміж українські організації. Уважаючи НТШ цінним для української спільноти, складає йому свою жертву.

ПОДЯКА

Наукове Товариство ім. Шевченка складає щиру подяку адвокатові п. д-рові Аскольдові Лозинському за безкорисну допомогу у звільненні дому НТШ від міського податку.

УПРАВА

ІЗ ПРОТОКОЛУ ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ НТШ

Засідання Президії НТШ відбулося у п'ятницю, 31-го травня, 1985 р., в будинку НТШ у Ню Йорку і тривало від години 5:00 до 9:15 вечора.

Приявні: проф. Ярослав Падох — голова Управи; проф. Василь Лев — перший заступник голови; проф. Григор Лужницький — третій застпник; проф. Леонід Рудницький — науковий секретар; мгр. Володимир Рак — скарбник; ред. Іван Кедрин і професори Василь Ленцик; Василь Маркусь; Роман Осінчук, Василь Калинович.

1. Засідання відкрив і ним керував проф. Ярослав Падох.

2. Засідання, обговоривши з різних аспектів деякі наукові і видавничі справи, винесло наступні рішення:

Взяти участь у науковій конференції присв'яченій 1000-річчю Хрищення України у Банвд Бруку, Н.Дж. в днях 15-17 червня, 1985 р. Конференцію організують українські наукові інституції Европи, Америки і Канади. Взяти участь у скликанні і працях загальних конференцій для перегляду українського правопису, якщо УВАН і УНІГ погодяться на цей проєкт.

Виконати ухвали попередньої Управи НТШ - виготовити мовно і приступити до друкування перших трьох томів „Історії України — Руси" Михайла Грушевського в англійській мові. Ця тема була широко обговорювана на засіданні у зв'язку з публікаціями кількох статей і завваг в деякій українській пресі і журналах, які не завжди точно і вірно відображували стан підготови до друку згаданих трьох томів М. Грушовського. У відповідь на це Президія Управи НТШ на свойому засіданні ще 24 листопада, 1984 р., вибрала Комісію у складі: ред. Іван Кедрин — голова Контрольної Комісії, мгр. Володимир Рак — скарбник, проф. Василь Калинович — член Управи для перевірки стану підготови до друку трьох перших томів праці Грушевського в минулому і тепер. Пленарне засідання Управи НТШ у дні 27 квітня, 1985 року затвердило вибір і компетенції цієї Комісії. Ред. Іван Кедрин в імені Комісії прочитав на сьогоднішньому засіданні Президії проєкт Висяснення — Комунікату, базований на протоколах Загальних Зборів НТШ, засідань Управи НТШ і фінансових документах, відносно стану підготови до друку згаданих трьох перших томів праці Грушевського. У дискусії над цим проєктом було уточнено і вияснено деякі речення і рішено проголосити його у пресі. (Див. „Свобода" ч. 122 з 28 червня 1985 — Ред.).

Затвердити договір між НТШ і проф. Юрієм Луцьким про переклад на англійську мову книжки П. Зайцева „Життя Тараса Шевченка".

Уповноважити голову НТШ проф. Ярослава Падоха відбути подорож до Відня щоб придбати від добродія НТШ д-ра Юрія Вітошинського книжки та архівні матеряли до їх можливого друкування.

3. Фінансові справи. Засідання, після обміркування різних фінансових справ, винесло рішення щодо розрахунку з будівничим п. Кримшином нового будинку у ремонті.

Закупити від пані Островерха 250 примірників книжки Н. Короля, яку покійний видав під фірмою НТШ за власні гроші, по одному долярові за один примірник. Назва книжки: „Українське козацтво".

Проголосити дві стипендії, по 1,000 дол. кожна, для студентів права з Фонду д-ра Срібного. Цю стипендію дати разом з Українською Асоціяцією Адвокатів або без неї. Заплатити проф. Юрієві Луцькому першу рату винагороди за переклад, монографій і бібліограгію книжки П. Зайцева, „Життя Тараса Шевченка". Дати 2,000.00 дол. для університету Іллиной на руки проф. Д. Штогрина, як допомогу на влаштування українознавчної конференції ц.р. на тому університеті. Заплатити друкарні „Америки" решту довгу в сумі 3,000.00 за друк книжки „Київ Шевченкових часів". Заплатити лісникам Дель Веково і богман 800.00 дол. за помаркування частин нашої посілости у Кергонксон ч. 7 для вирубу дерева.

4. Господарські справи. У господарських справах, які заторкували також фінанси, Президія винесла слудуючі рішення:

Заангажувати адвоката до процесу проти пана Монро у справі права дороги на посілості НТШ у Кергонксоні.

Заангажувати адвокати для праці поміру посілости НТШ у Кергонксоні і виготовлення мап із границями посілости згідно з домаганням місцевої громадської управи, Тавншип.

Уповноважити адвоката робити старання про низьке оподаткування посілости НТШ у Кергонксоні.

Президія вибрала Комітет для організації відзначення 85-річчя почесного члена НТШ проф. Володимира Кубійовича у Ню Йорку у місяці вересні цього року. До Комітету були вибрані: д-р Роман Осінчук, д-р Євген Федоренко, мгр Володимир Рак, д-р Ярослав Падох (з уряду голови), д-р. Василь Калинович — голова. Комітет може кооптувати інших людей для практичної роботи.

Президія погодилася з проханням д-р Струка з Торонто і п. Стасюка з Ванкуверу від редакції Енциклопедії українознавства, щоб, у зв'язку з другим накладом Енциклопедії, НТШ поміг у продажі першого тому і тимчасово примістив у свойому будинку певну кількість примірників цієї праці.

Президія висловила бажання, щоб голови Секцій разом зорганізували сторічні ювілеї смерти Маркіяна Шашкевича, Миколи Устіяновича, 150-річчя народження Миколи Костомарова, і 60-річчя смерти Івана Франка.

Президія просила і уповноважила проф. Романа Андрушкова зложити привіт від НТШ для з'їзду Станиславівців на Союзівці в днях 8-9 червня ц.р.

Президія обговорювала також справу Директора канцелярії.

12 червня, 1985 р. Василь Калинович

ДОДАТКОВИЙ СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НТШ

$1,000.00 — Христина Сохоцька
$500.00 — д-р Галина Скорецька
$300.00 — Іван Запухляк
$250.00 Лідія Олежинська у пам'ять мужа Івана

По $100.00

Д-р Александер Ничка, о. Юліян і Стефанія Осадци, інж. Петро і Орися Салики
$75.00 Українська Громада в Льорейн

По $50.00

Михайло й Ірина Кіндрачук, д-р Михайло Лободяк і Об'єднання Українців у Глен Спей
$30.00 Василь і Анна Пиймухи

По $25.00

Осип і Ярослава Гапій і Анна Маркевич

$20.00 — Данило Дмитренко
$15.00 — Емілія Кіндзельська

ВИПРОДАЖ КНИЖОК НТШ ОДНОРАЗОВИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ

Закінчуючи ювілейні обходи з приводу 110-річчя НТШ проголошуємо виїнятковий випродаж наших видань, який триватиме до кінця 1985 р.

Ціна книжок виімково знижена на 40 , а хто замовить книжки на 50 дол. і вище одержить 50% знижки.

Скористайте з цієї виімкової нагоди щоб набути цінні книжки й також допомогти появі нових. Наша знижкова ціна є нижчою, як кошт їх друку.

Замовлення і виставляти чеки чи грошеві перекази висилати на адресу: Shevchenko Scietific Society, Inc. 63 Fourth Avenue New York, NY. 10003

ПУБЛІКАЦІЇ НТШ З ДІЛЯНКИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

ЛІТЕРАТУРА — ПОЕЗІЯ — МИСТЕЦТВО — МОВА

В. Січинський, Історія українського мистецтва — Архітектура.
Ню Йорк, 1956. 2 томи. $20.00 (тверда оправа)

Б. Берест, **Історія українського кіна.**
Ню Йорк, 1962. $10.00 (тверда оправа)

Сергій Крашенінніков, **Київ Шевченкових часів.**
Ню Йорк, 1984. $15.00 (тверда оправа)

Ці три видання формату 22/29 видані на гарнім папері, ілюстровані є прикрасою кожного культурного дому і надаються на подарунки.

Е. Маланюк, **Поезії.**
Ню Йорк, 1954. $8.00 (брошура)

Збірка українських новель.
В збірці поміщено 32 новелі, які використовують викладачі шкіл українознавства.
Ню Йорк, 1955. $8.00 (брошура)

Обірвані струни. Зредагував Богдан Кравців.
Це є антологія поезії українських авторів замучених большевицькою владою 1920-1945 рр.
Ню Йорк, 1955. $8.00 (брошура)
$10.00 (тверда оправа)

Б. Лепкий, **Мазепа.**
Історична повість.
Ню Йорк, 1955. $8.00 (брошура)

Ю. Яновський, **Майстер корабля.**
Один з кращих романів підсовєтського автора.
Ню Йорк, 1954. $8.00 (брошура)
$10.00 (тверда оправа)

Твори Івана Франка.
Добірку праць І. Франка зробив К. Кисілевський.
Ню Йорк, 1956. $10.00 (брошура)

П. Зайцев, **Життя Тараса Шевченка.**
Це одна з кращих і вичерпних праць про життя і творчість Т. Шевченка.
Мюнхен-Париж, 1955. $8.00 (у м'якій оправі)
$10.00 (в твердій оправі)

Р. Смаль-Стоцький, **Українська мова у Совєтській Україні.**
Автор подає розвиток української і російської мови і наступ Москви на українську мову.
Ню Йорк, 1969. $10.00 (у м'якій оправі)

Тарас Шевченко: Збірник доповідей для вшанування сторіччя смерти Патрона НТШ.
Зредагували: В. Стецюк і Б. Кравців, сторін 270.
Ню Йорк, 1972. $10.00 (у м'якій оправі)

С. Смаль-Стоцький, **Т. Шевченко Інтерпретації**, сторін 240
Ню Йорк, 1965. $10.00 (у м'якій оправі)

Михайло Драй-Хмара, **З літературно-наукової спадщини**, сторін 409.
Ню Йорк, 1979. $20.00 (в твердій оправі)

ІСТОРІЯ

О. Оглоблин, **Гетьман Іван Мазепа і його доба.**
Історична дослідча праця на 408 сторінках.
Ню Йорк, 1960. $15.00 (в оправі)

М. Чубатий, **Княжа Русь-Україна та виникнення трьох східньо-словянських націй.**
Ню Йорк, 1964. $8.00 (брошура)

Ярослав Пастернак, **Ранні слов'яни в історичних, археологічних і лінгвістичних дослідженнях.**
Ню Йорк, 1975. $7.50 (брошура)

Вольф-Дітріх Гайке, **Українська Дивізія Галичина.**
З'ясована історія формування та бойові дії Дивізії в роках 1943-45.
Торонто-Мюнхен, 1970. $15.00 (в оправі)

Я. Падох, **Нарис історії українського карного права.**
Мюнхен, 1951. $5.00 (брошура)

І. Холмський, **Історія України.**
Короткий курс історії України для шкільного вжитку.
Ню Йорк, 1949. $10.00 (брошура)

Михайло Грушевський, **Статті, спогади, документи і коментарі**, стор. 236.
Зредагували: М. Стахів і М. Чировський.
Ню Йорк, 1978. $12.00 (у твердій оправі)

М. Стахів, **Україна в добі Директорії.**
7 томів подає історію української революції в добі Директорії.
Скрентон, 1962. Кожний том $10.00 (в оправі)
$7.50 (брошура)

Н.. Король, **Українське козацтво-родоначальник кінного війська Московії Росії.**
Ню Йорк, 1963. $2.50 (брошура)

Богдан Ф. Корчмарик, **Християнізація европейського сходу і месіястичні аспірації Москви**, стор. 78.
Торонто, 1973 $3.00 (брошура)

Ф. Б. Корчмарик, **Духові впливи Києва на Московщину з добу гетьманської України**, стор. 147.
Ню Йорк, 1964. $10.00 (у твердій оправі)

Збірник на пошану українських вчених, знищених большевицькою Москвою.
Зредагувала Марія Овчаренко.
Париж-Чікаґо, 1962, стор. 356. $10.00 (в м'якій оправі)

На пошану 70-річчя народин Романа Смаль-Стоцького.
Зредагували: В. Лев і М. Стахів.
Ню Йорк, 1963, стор. 414. $10.00 (в м'якій оправі)

Збірник на пошану Олександра Шульгина.
Зредагував В. Янів.
Париж-Мюнхен, 1969, стор. 359. $10.00 (в м'якій оправі)

Лицар праці і обов'язку. Пам'яті проф. О. Лотоцького.
Зредагував В. Гошовський.
В-во „Євшан Зілля" Торонто, 1983, стор. 190. $5.00 (в твердій оправі)

РІЗНІ

В. Кубійович і А. Жуковський, **Карта України.**
Адміністраційний і територіяльний поділ України з даними з 1977 р. З вступом.
Мюнхен-Париж, 1978. $5.00

Праці Біологічно-Хемічної Секції.
Доповіді з конференції НТШ і УВАН.
Видання зредагував проф. А. Архімович.
Ню Йорк, 1979. $10.00 (в оправі)

Українські поселення: Довідник поселень української еміграції.
Зредагували: А. Мілянич, В. Бандера, М. Гурин і В. Ісаїв.
Ню Йорк, 1980. $15.00 (в оправі)

М. Сосновський, **Між оптимізмом і песимізмом.**
Статті на актуальні питання, що виникали на еміграції по Другій світовій війні.
Ню Йорк, 1979. $20.00 (в оправі)

НОВІШІ ВИДАННЯ, ЩО НЕ ВМІЩЕНІ В КАТАЛОЗІ НТШ

Володимир Гнатюк, Вибрані статті про народну творчість.
Ню Йорк, 1981, стор. 288. $15.00 (в оправі)

Леонід Соневицький, Студії з української історії.
Париж-Ню Йорк, 1982, стор. 309. $18.00 (в оправі)

Андрій Багмет, Словник Синонімів.
Ню Йорк, 1982, стор. 465. $15.00 (в оправі)

Літературні процеси після Другої Світової Війни.
Редакційна колегія: Б. Романенчук, Н. Пазуняк, Л. Рудницький.
Ню Йорк, 1982, стор. 256. $15.00 (в оправі)

Іван Франко, Мистець і Мислитель.
Зредагував: Є. Федоренко.
Ню Йорк, 1981, стор. 211. $15.00 (в оправі)

Кость Паньківський, Роки Німецької Окупації 1941-1944. (Друге видання)
Ню Йорк, 1983, стор. 480. $18.00 (м'яка оправа)

С. Крашенінніков, Київ Шевченкових часів.
Ню Йорк, 1984, стор. 128. $15.00 (альбом в оправі)

Яворівська земля: Яворівщина і Краковеччина. Регіональний Історично-Мемуарний Збірник.
Редакційна Колегія: В. Лев, В. Барагура, З. Кохановський, М. Масюк і М. Масюк.
Ню Йорк, 1984, стор. 852. $30.00 (в оправі)

Taras Hunczak, editor, Ukraine and Poland in documents 1918-1922.
New York, 1983, vol. I and vol. II. $30.00 (cloth)

М. Семчишин, Тисяча Років Української Культури.
Ню Йорк, 1985, стор. 660. $20.00 (в оправі)

І. Новосівський, Історія Права Буковини і Бесарабії.
Ню Йорк, 1985, стор. 160. $10.00 (в оправі)

ПУБЛІКАЦІЇ НТШ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

M. Bohachevsky-Chomiak, **The Spring of a Nation in Eastern Galicia in 1848.**
New York, 1967.
An analysis of the Ukrainian national movement in 1848. $5.00 (paper)

M. Yaremko, **Galicia — Halychyna — From Separation to Unity.**
A history of Galicia from 907 to 1945.
New York-Toronto $10.00 (cloth)

N. Chirovsky, editor. **On the Historical Beginnings of Eastern Slavic Europe.**
New York, 1976. $7.00 (paper)
$10.00 (cloth)

W. Dushnyck, **The Ukrainian-Rite Catholic Church at the Ecumenical Council 1962-65.**
New York, 1967. $7.00 (paper)

Frank B. Kortschmaryk, **The Kievan Academy and its Role in the Organization of Education in Russia at the Turn of the Seventeenth Century.**
New York, 1976. $7.00 (paper)

I. M. Novosiwsky, **Bukovinian Ukrainians: A Historical Background and Their Self-Determination in 1918.**
New York, 1968. $7.00 (paper)

Frank B. Kortschmaryk, **Christianization of the European East and Messianic Aspirations of Moscow as the "Third Rome."**
Toronto-New York, 1971. $3.00 (paper)

History of Ukraine edited by Philosophical Library in New York.

N. Chirovsky, **An Introduction to Ukrainian History**, vol. I (Ancient and Kievan-Galician Ukraine-Rus).
New York, 1981. Vol. I $19.95 (cloth)

N. Chirovsky, **An Introduction to Ukrainian History**, vol. II (The Lithuanian-Rus Commonwealth). (The Cossack-Hetman State).
New York, 1984. Vol. II $25.00 (cloth)

V. Mudry and R. Olesnicki, editors, **Lviv: A symposium on 700th Anniversary of Lviv.**
New York, 1958. $10.00 (cloth)

Roman Smal-Stocki, **The Nationality Problem of the Soviet Union and Russian Communism Imperialism.**
New York, 1963. $7.50 (paper)

Mathew Stachiw, P. Stercho and N. Chirowsky, **Ukraine and the European Turmoil, 1917-1919.** Vol. I and II.
New York, 1973 Vol. I $15.00 (cloth)
Vol. II $15.00 (cloth)

Ivan Franko, **Moses and Other Poems.** Translated from Ukrainian by Vera Rich and Percival Cundy.
New York, 1974. $7.50 (cloth)

Ivan Franko, **The Master's Jests.**
Translated by Roman Tatchyn.
New York, 1979. $10.00 (cloth)

Roman Smal-Stocki, **Shevchenko Meets America.** $2.00 (paper)

Pauls John, **Pushkin's "Poltava."**
New York, 1962. $3.00 (paper)

Ivan Franko, **Ivan Vyshensky.**
A poem traslated by Orest Tatchyn.
New York, 1983. [illegible]

TARAS HUNCHAK
UKRAINE — POLAND IN DOCUMENTS 1918 — 1922

(І.К.-Н.) — „Україна і Польща в документах", 1918-1922, зібрав і зредагував Тарас Гунчак - це два томи документів, виданих Науковим Товариством ім. Шевченка в Америці щойно недавно на переломі минулого і цього року, дармащо дата видання 1983. На обкладинці англомовний титул, всередині український. Проф. Тарас Шунчак завдав собі великого труду віднайти зібрати й упорядкувати за хронологічним принципом ті документи, здебільша врятовані з Польщі й вивезені до Інституту ім. Пілсудського в Ню Йорку. Це така маса документів, друкованих в мові оригіналу, здебільша польською мовою, що перечитати їх і перестудіювати - це також великий труд Перший том має 484 сторінки, другий456 самі ці цифри говорять про масу часу і праці, що їх вимагало зладження до друку того твору. Як пояснює у свому вступі проф. Тарас Гунчак - ціллю тієї праці є „поширення архівної бази для вивчення історії України 20-го сторіччя". Дослідник тієї історичної доби, чи пак дослідник взагалі польського-українських взаємин знайде в тій книзі скарб документарних відомостей. Коли ж говорити про похід польського й українського війська в Україну за Варшавським договором з 21 квітня 1920 року, то без книги не можна обійтись. Негативом тієї книги є відсутність будь-якого власного коментаря та відсутність прагматичного пов'язання подій, впорядкованих, як сказано, тільки за принципом хронології. Проф. Гунчак виправдував перед автором цих рядків таке видання твердженням, що „так тепер видається зібрані документи"й -без власної аналізи, без власних коментарів. Різні прізвища в тексті документів знайшли в редакції проф. Ганчука ближче пояснення в нотці внизу сторінки. Це добрий довідник.

ІЗ ПРОТОКОЛУ ПЛЕНАРНОГО ЗАСІДАННЯ УПРАВИ НТШ

Пленарне засідання Управи НТШ відбулося у суботу, 27-го квітня, 1985 р. у будинку НТШ в Ню Йорку і тривало від год. 10:30 ранку до 6:30 вечора.

Присутні члени: Роман Андрушків, Степан Ворох, Іван Головінський, Степан Горак, Антін Драган, Василь Калинович, Іван Кедрин, Василь Лев, Василь Ленцик, Григор Лужницький, Василь Маркусь, Роман Осінчук, Ярослав Падох, Володимир Рак, Леонід Рудницький, Володимир Стойко, Євген Федоренко.

Засідання відкрив і ним керував голова НТШ проф. Ярослав Падох. Привітавши присутніх, він попросив їх вставанням з місць вшанувати пам'ять померлих членів, добродіїв і прихильників НТШ. Від часу останнього пленарного засідання померли слідуючі особи: проф. Осип Андрушків — колишній голова НТШ, Юрія Марія Рудницька — мати наукового секретаря проф. Л. Рудницького і сестра проф. Г. Лужницького, інж. Омелян Богачевський, Юрій Стефаник, Евфрозина Винар, інж. Володимир Онишкевич, економіст Михайло Мельничук, Іван Галавай, письменниця Олена Звичайна, Леонід Романюк, мгр. Іван Костюк, інж. Роман Кобринський, історик Микола Андрусяк, Ірина Тачук.

Василь Калинович прочитав ухвали Президії, які вона винесла на свойому засіданні 5-го травня, 1984 року. Проф. Я. Падох відчитав, з обширним поясненням, рішення Президії Управи на засіданні 24-го листопада, 1984 року. Ухвали обох засідань Президії, після дискусії, Пленарне засідання затвердило на пропозицію проф. Стапана Горака, яку піддержав проф. Васиміль Маркусь.

Звітування членів Президії. Першим звітував голова НТШ проф. Я. Падох. У свойому звіті він обговорював ювілейні святкування з нагоди 110-річчя НТШ, справи нового дому, посілости НТШ (Кергонксон), збірка фондів, спадки відбутих наукових конференцій, зв'язки з іншими науковими організаціями, бібліотека та інші.

Проф. Василь Лев, перший заступник голови, звітував, що він заступав голову у відсутності останнього, підписував деякі документи, постійно працює у бібліотеці над архівами, брав участь у праці Видавничої Комісії і був учасником деяких публичних доповідей в домі НТШ.

Проф. Степан Горак, другий заступник голови, звітував, що він підготовив від НТШ дві сесії на Тритій конґрес радянських і східньо-европейських студій, видав три числа журналу „Нешеналітіс Пейперс". у минулому році зорганізував сесію НТШ на АААСС, видав дві праці та інше.

Проф. Григор Лужницький, третій заступник голови, звітував, що він тепер працює над збірником в пошану Миколи Чубатого. Матеріяли є вже зібрані, але ще треба статті про Чубатого як журналіста. Більша частина матеріялу вже зложена. Крім того він брав активну участь у праці Видавничої Комісії.

Проф. Іван Головінський, червертий заступник голови, звітував, що він виголосив три доповіді для ширшої публики, написав кілька статтей до газет і журналів з ділянки психології та опублікував три наукові розвідки, і дав до друку.

Мгр. Володимир Рак, скарбник НТШ, прочитав детальний звіт з аналізи балянсу, порівняльного зіставлення прибутків-видатків і виконання бюджету за 1983 і 1984 роки. Складено точний звіт на 13-ть сторінок машинопису.

Проф. Леонід Рудницький, Науковий секретар і голова Видавничої Комісії, звітував, що він відбув кілька конференцій з рактором Янівим у справі співпраці НТШ і УВУ над відзначенням 1000-річчя Хрещення Руси-України, відбув низку розмов разом з головою з проф. О. Пріщаком і ректором Янівим, подавав матеріяли про НТШ до преси, брав участь у праці осередку НТШ у Філядельфії, написав передмову в англійській мові до книжки Семчишина „Історія української культури", працював при редакції книжки Крашеніннікова, та інше. Він також звітував за Видавничу Комісію, що за звітний час появилися друком чотири праці, у друку тепер є чотири праці, а в редакції і рецензії є дванадцять праць.

Звідомлення Комісій. Д-р Роман Осінчук звітував за Комісію дому, дав признання панові Салякові за поміч, і відмітив, що будинок викінчений, але нам треба ще додати вінду і переключитися з електричного огрівання на газове і в цьому напрямі Комісія працює згідно з попередніми рішеннями Управи. Д-р Роман Осінчук, також голова Ювіленйого Комітету, поінформував, що Комітет свою працю скінчив віднзаченням 110-річчя НТШ і за винятком збірки грошей, яка ще формально триває.

Ред. Драґан поінформував, що Пресова Комісія, як одиниця, не працювала, одначе прицювали поодинокі люди, головно у редакції „Вістей НТШ" у „Свободі" і своїми дописами про НТШ у пресі, як наприклад ред. Іван Кедрин, ред. А. Драґан, і ред. Ольга Кузьмович.

Проф. Володимир Стойко звітував за Стипендійну Комісію, до якої крім нього входять проф. Степан Горак і проф. Іван Головінський. Стипендійна Комісія розлянула 6 подань на стипендії і запропонувала дати дві стипендії 1,000.00 дол. і 500.00 дол. Рівночасно проф. В. Стойко запропонував, щоб Управа виготовила стипендійний плян чи стипендійну політику.

Комісія вшанування добродіїв НТШ була створена тому два роки з нагоди відзначення 110-річчя НТШ у зв'язку із збіркою фондів на НТШ. Завданням цієї Комісії

(Закінчення на стор. 8)

ВІННІПЕҐСЬКА ФОЛКЛЬОРАМА'85

39 національних павільйонів мали гостей у усього світу

У 1970 році була спроба. Її назвали „Фестиваль націй" і початок йому дали 15 павільйонів, що змістилися в одній залі.

В 1985 році Фолкльорама, що тепер проходила під гаслами „Величний тиждень у серпні" та „Задобра, щоб її прогавити", - мала 39 павільйонів, тривала від суботи, 10-го, до неділі, 18-го серпня, вперше у своїй історії почалася парадою головними вулицями Вінніпеґу і мала, як підраховано, коло півмільйона відвідувачів. Були вони не тільки з Манітоби і її столиці, але таки справді з усіх кінців Америки й Канади, - перші автобуси, наприклад, привезли гостей аж з Ню Орлінсу, Чикаго та Ню Йорку і прибулі однозгідно заявляли, що на Фолкльораму варто було їхати півсвіту, бо подібної імпрези на цьому континенті немає. Таке ж було переконання і Пітера Фіннера, що з дружиною відповідав за каравану з приблизно 140 автобусів, організованих туристчною „Юніверсал Турс" на Фолкльораму 1985 та в великому каталозі якіої є з Канади тільки дві фотографії: з Фолкльорами і з Музею Королівської Кінної Поліції (Ер СіЕмПі) з Ріджайни. І додаймо, що Американська автобусова асоціяція вже роки тому визнала вінніпеґську Фолкльораму за одну з 100 найважливіших імпрез цього континенту.

Подорож по світу за ...7 долярів

В чому суть Фолкльорами? Вона в тому, що зорганізовані у вінніпеґській Раді народного мистецтва представництва різних національних груп презентують під час цієї імпрези у своїх павільйонах все, що мають найкраще, - і таким чином, у ході тижня доють змогу кожному відбути кругосвітню подорож та „пережити" її незабутньо, побачити виставки індивідуального і народного мистецтва (вишивки, писанки, релігійну утвар, скло і кераміку, різьбу в дереві витинанки з паперу, ювелірні вироби і народні строї), послухати гру на інструментах з усіх кінців світу (українські бандури, ірляндські арфи, мадярські скрипки, японські бубни, шотляндські „беґпайпи" і інше, побачити танці різних націй (від неперевершених наших гопаків до філіппінських з лямпадами на головах), покуштувати страви і солодощі, що їх заготовляють газдині Европи, Азії, Америки й Африки чи випити чарку з напитків, нерідко привезених на Фолкльораму безпосередно з оригінальних країн.

Нічого й казати, що в кожному національному павільйоні можна купити усякі екзотичні сувеніри, а теж побачити експонати історичної вартости чи незвичайної мистецької краси, які стережуть, як справжні скарби.

Був „Київ" – і був „Львів"

Кожний національний павільйон, - а було їх, як уже згадано, аж 39, - мав свого посадника та свою княжну, що репрезентували своїх земляків поведінкою, строями і мовою та давали інформації про свою країну, її нарід, історію і культуру. Сім націй мали по два павільйони, - Канада, наприклад, мала франко-канадський та індіяно-канадський. По два павільйони мали ще ірляндці, мадяри, філіпінці, портуґальці та мадяри, поляки й українці. Останні три національності - тільки тому, що окремо мали павільйони їх патріотичні організації і окремо просовєтські поплентачі з цих груп.

Павільйон „Київ" був під патронатом Комітету Українців Канади, Відділ Вінніпеґ, а павільйон „Львів" організувала просовєтська Асоціяція Об'єднаних Українських Канадців, чи пак її моґікани. В „Києві" виставки, хорові й танкові виступи були якісно і кількісно на високому рівні, найкращі, що їх могли дати організації нашої спільноти та які вже давно, - **зокрема наші танцюристи і бандуристи, - здобули собі континентальну славу. Люди стяли в черзі біля павільйону „Київ", щоб побувати в ньому. А „Львів"? „Львів", як і підсовєтська „Панонія" мадярів та польська „Варшава", втримує павільйон з допомогою УССР, цього року, наприклад, були до нього прислані аж п'ятеро, - Зенон Дашак і Богдана Кідченко зі Львова та Сергій Грінченко, Василь Бокош й Ол. Трофимчук з Києва і вони виповнювали програму у павільйоні „українських канадців" сольоспівами і музичними точками, вставляючи їх між виступи Хору старших, що ще залишився АОУК.**

Точніше про українців

У керівництві Фолкльорами 1985, що складалася з представників різних національностей, були з українців відома наша співачка Іванка Карасевич (в Раді директорів), Варвара Бунько в адміністрації і музичним керівником кінцевого концерту Філкльорами був загальновідомий власник двох музичних шкіл та диригент оркестри Тед Комар, що не раз виступає на телевізії та в радіопрограмах.

Про український павільйон „Київ" варто ще згадати й тому, що посадником його був у цьому році д-р Володимир Лебедин, - один з активних діячів молодшої ґенерації, княжною і кандидаткою від „Києва" на королеву Фолкльорами 1985 була студентка Ганна Колодій, а з огляду на Рік Молоді входили у репрезентацію павільйону ще Марко Василів та Ліза Коханська. Координатором усієї дії „Києва" був архівар Осередку Української Культури й Освіти Зенон Глушок. Павільйон мав виставки з Осередку і збірну Комітету Українок Канади, пані з наших організацій мали в руках репрезентацію української кухні. Ціла низка українських ансамблів та юних солістів заповнювала кожний день програму від 6-ої ввечорі до півночі. Окремий пашпорт за 7 долярів (три доляри для старших і студентів) давав вступ до усіх павільйонів Фолкльорами, а спеціяльно відставлені автобуси перевозили безкоштовно всіх, що мали згадані пашпорти та шкільних дітей.

Очевидно, що за тиждень годі було відвідати всі павільйони. Один із моїх знайомих, хоч як завзявся, зробив рекорд: відвідав їх 29.

Український павільйон „Київ" мав і свої недомагання, між іншим теж таке, що координатор його З. Глушко „не мав часу" дати мені точнішої інформації про нього. Це в наших - стара справа: коло будь-якої репортерки з „Фі Прес" чи з телевізії будуть усі, як перед паном Федорком з Шевченкових „Гайдамаків" -„і задком і передком", але для редакторів українців звичайно не має часу, немає місця і немає й уваги. Зате спробуйте не згадати цю чи іншу „парсуну"! До смерти вам не забудуть.

Анатоль Курдидик

Земля...

(Закінчення зі стор. 1)

танно-українською. Наші давні знайомі і незнайомі, а також і представники молодого покоління вже народженого в Австралії, всі вони і ми чулися у ті хвилини як члени великої української родини, поміж якою немає границь і океанів. Хвилини ці були виявом нашої національно-племінної української солідарности та неподільности.

Після того як увесь багаж передано нашим гостям і перед тим як вони вирушили до своїх готелевих автобусів, автор цього репортажу попросив уваги та офіційно передав щирий привіт на землі Вашінґтона та успіхів з їхніми виступами по ЗСА і Канаді в імені головного предсідника УНСоюзу д-р Івана Флиса, як також і членів Екзекутиви. Український Народний Союз, як спонзор їхніх виступів, ще раз підкреслює свою велику увагу та батьківське піклування „Веселкою" і „Чайкою" протягом їхнього перебування на ґастролях. Вітав автор цих рядків як речник громадського комітету підготови їхнього виступу у Лос Анджелесі, а також і як президент української радіопрограми „Пісня України", на хвилях якої кожної неділі передаються інформативні вістки у зв'язку з їх виступом в Лос Анджелесі.

Присутній на тій першій зустрічі вітав дорогих „австралійців" голова Українського Культурного Осередку в Лос Анджелесі Богдан Стус, вітав наших гостей щиро від громади великого Лос Анджелесу висловлюючи віру в їхні великі успіхи на цьому континенті, тому що з далекої Австралії вони прибули перші.

Прибувши з ними до готелю, де їх очікував заслужений відпочинок перед полетом в наступнім дні до Едмонтону, ми мали змогу коротко обмінятися з поодинокими гостями думками та почути їхні враження та оцінки в їх перших кроках на цьому континенті. Щиро і невимушено ми вели наші короткі та неофіційні „інтерв'ю", в яких ми відчули загально оптимістичний їх настрій і переконання що серед великих наших громад в ЗСА і Канаді вони ніколи не чутимуться „сиротами" тому, що кожна наша громада в ЗСА і Канаді це наша найближча родина — українська родина.

Приємно було зустрінутись та розмовляти з давніми приятелями та співтворцями нашого організованого життя в Австралії, а особливо з диригентом хору Степаном Кореном, головою хору Ярославом Кутним, адміністратором Петром Кардашем та солістами хору Ярославом Ліщинським і Валерієм Ботте з його дружиною Зіною Ботте, конферансьє хору, та їхнього семилітнього сичночка Пилипка, який як ми зауважли, являється своєрідним „улюбленцем" усіх. На обличчі нашого давнього приятеля та співтовариша з перших піонерських років громадської праці в Аделяйді, Дмитра Пирогова з Мельборну, ми побачили усмішку великого задоволення. А це тому, що перші „промощування" шляхів для здійснення поїздки хору „Чайка" та балету „Веселка" робив здається він, що згодом перейняв адміністратор хору Петро Кардаш, який так тепло і щиро відповів на наші привітання на летовищі словами вдячности нам, головному предсідникові УНСоюзу д-рові І. Флисові та членам Екзекутиви, як рівнож усім місцевим організаторам їхніх виступів в ЗСА і Канади та українським громадам за щиру підтримку та питому українську гостинність.

В нашій зустрічі з молодечим ансамблем „Веселка" ми в першу чергу відчули подих українських піль і степів, тому що личка танцюристок і смагляві обличчя танцюристів були такими типово українськими, бадьорими та успіхненими, що тяжко було повірити про їхнє народження поза Україною. Керівник „Веселки" Н. Тиравська, яку ми зустріли вперше, це щира та клопітлива за свій ансамбль матір, сестра та порадниця. Можна було відчути цей тісний родинний зв'язок, легкий та невимушений поміж нею і її ансамблем. Це і є запорукою їх досягнень.

Поміж членами хору ви впізнаєте вродливого та стрункого, високого юнака, яким є Петро Стефанів, син наших давніх друзів з Мельборну. Цей примірний український юнак, по професії поліціянт у стейті Вікторія, як ми його зустріли, признався нам, що не спав він дві ночі. Перша ніч — це подорож, а попередня — на службі. Одначе в нього ентузіязм та запал на обличчі тому, що їдуть вони за зустріч довгоочікуваним виступам серед своїх одноплемінників в оспівані та виміряні Америку і Канаду.

Керівник „Веселки" Наталія Тиравська зі своїми кралями і козаками.

Після 38 років зустрілися рідні брати: Степан Корінь (зліва) та Володимир Корінь.

Члени „Веселки" ступають на „землю Вашінґтона" перші.

Найвищий ростом, невиспаний, одначе веселий поліцист стейту Вікторія, Петро Стефанів, в дорозі до готелю і заслуженого відпочинку.

Помимо невиспаної ночі, танцюристки і танцюристи усміхнені і веселі, тому що вони і „Веселки".

А пошта...

(Закінчення зі стор. 2)

дня), от і наштемплював працівник з переляку". Але ні... дивлюся далі, всі сім адрес були чітко надруковані, але всі адресати є різні: крім Юрка Саєвича тут і газети адресовані і до Юрка Повстенка, Біляєва, Білогруда, „Голосу Америки", Конґресової бібліотеки і якогось Валушека. Посміялися ми з Юрком Саєвичем, але насміявшися вдосталь, розсердились. І знаючи, що працівники „Свободи" висилають газету точно, в посвідку чого ми маємо на руках повну документацію поштового уряду в Джерзі Сиmaking, ми зрозуміли, що вина кепської достави нашої газети є виключно на совісті працівників головної пошти у Вашінґтоні. І вирішили негайно написати їм про це листа. Але пишучи на другий день чорновик такого листа, я отримав свою пошту, а з нею і цілу купу газет. Серед них три „Америки", дві не мені адресовані і дві „Народні Волі" — одна не моя. І тут, мене дійсно кольнуло. Я порвав мій незакінчений лист до головної пошти, схопив телефон і замовив авдієнцію з високопоставленим урядовцем цієї конґломеративної громадської служби. І якщо у вас, дорогі читачі, є також проблема з доставою наших газет, звертайтеся зі своїм обуренням не до адміністрацій і до редакцій (їхні працівники і так несуть напружену, часом непосильну службу громадянству діяспори), бо це не їхня вина — звертайтеся до працівників своєї льокальної пошти і до централі у Вашінґтоні.

Юрко Повстенко

Вашінґтон, Д.К.

На тему...

(Закінчення зі стор. 2)

з англійської мови на українську", чи можна написати, що я ходжу до української цілоденної школи і навіть у суботу до школи Товариства Рідна Школа?... і тим подібне. Задзвонили на перерву, а учні далі пишуть... Це була моя дуже успішна година. Це ж бо обговорювано сучасність!"

Або: до дідуся приходить внук, учень вищої кляси середньої школи:

— Чи ти маєш „Свободу"?

— Маю, але українську.

— То нічого, я прочитаю по-українськи, бо там є написано про спортові змагання на Союзівці, а то мене цікавить".

Оцю нашу сучасність треба брати до уваги в програмах.

І знову розповідь учительки сучасної української школи: „Наша молодь — не тільки діти, але навіть учні із вищих кляс, дуже любить виступати і я присвячую досить часу підготові шкільних імпрез. До виступів підбираю такий матеріял, у якому не тільки наголошене минуле, але й є відбитка сучасности, бо такий матеріял молодь дуже радо вивчує. Це добавляє мені додаткової праці. Колись виступи молоді в наших школах підготовляли наші артистки українських театрів (К. Бранка-Кривуцька), тепер мусимо підготовляти ми, самі учителі. Виступи стимулюють вивчення української мови, заохочують вивчування українського матеріялу".

І в третьому поколінні великої української еміґрації у заморські країни українські школи ще живуть. Бо живуть ще ідейні батьки, які хочуть своїх дітей до українських шкіл посилати.

Бо находяться ще жертвенні учителі, які хочуть в українських школах учити.

Бо маємо ще крайові надрядні установи, які унапрямлюють наше шкільництво.

Бо всі ми, хоч подекуди нез'єднані, таки творимо українську спільноту, яка кидає поглядом і на майбуття. Колеса бо світової історії можуть повернутись у наш бік, і як би нам важко не було, ми повинні дати відповідну підготову наступним поколінням. І цю підготову може дати родинний дім, українська школа, організації молоді і вся наша ґромада. І в тому наша надія, що українська школа буде жити!

Із протоколу...

(Закінчення зі стор. 6)

було віднзачити фундаторів НТШ.

Проф. Василь Калинович інформував, що в цьому академічному році (1984 — 1985) відбулися вже чотири академічні доповіді для публики а Домі НТШ і ще мають бути дві, разом шість доповідей.

Проф. Ярослав Падох інформував, що Комісія Шевченкознавства тепер здекомлектована, але він буде старатися договоритися з УВАН і УНІГУ щоб її оформити, так як було дотепер. Завданням цієї Комісії є підготувати наукові конференції раз на рік присв'ячені Тарасові Шевченкові.

Інформації Секцій. Проф. Василь Маркусь, голова Історично-Філісофічної Секції звітував за 1984 рік і до квітня 1985. (Див. окрема стаття: Історично-філософічна секція. — Ред.).

Філологічна Секція. Проф. Василь Лев, голова Секції, звітував, що тепер Секція має 51 членів. Недавно були прийняті: др. Ігор Качуровський і о. др. Сабол, ЧСВВ у члени. Члени Секції беруть участь у різних наукових конференціях у різних країнах свойого поселення. Проф. Олекса Горбач і д-р Ігор Качуровський беруть участь у підготові наукової конференції 1000-річчя Хрищення України.

Хемічно-Біологічно-Медична Секція. Д-р Роман Осінчук, голова інформував про стан своєї секції. Він дав короткий нарис постання цієї секції, яка скаладається з трьох ділянок, і що він став головою і д-р Луцишин секретарем у 1982 р. Секція має тепер 47 дійсних членів і 10 членів кореспондентів. Від 1982 р. Секція придбала 6 дійсних членів і 3 членів кореспонденти. Члени Секції є активні у своїх ділянках і деякі на форумі НТШ.

Дискусія і прийняття звітів, звідомлень й інформацій. У дискусії був порушений цілий комплекс справ, які були коротко обговорювані чи тільки згадані у звітах, звідомленнях та інформаціях.

Проф. Степан Горак пропонував вимінюватися книжками з польським Інститутом, як це згадував проф. В. Лев, і заангажувати більше нашу канцелярію для розпродажу книжок. Він також висловив бажання щоб інформації про НТШ у нашій пресі були частіші, подібно, як це роблять інші інституції. Як член Стипендійної Комісії, він пропонував приділити більшу суму грошей на стипендії для студнетів.

Проф. Леонід Рудницький заторкнув потребу згадувати у наших книжках добродіїв НТШ бо з їх фондів вони друкуються. Відносно розпродажу наших книжок, він погодився представити плян як продавити книжки до американських бібліотек, коледжів та університетів.

Проф. Василь Маркусь пропонував щоб книжку Вериги „Галицька радянська соціялістична республіка" видати під фірмою Історично-Філософічної Секції з огляду на її тематику і в такому випадку Секція мусіла б дати свою апробату. Він погодився що стипендії, треба приділяти сутдентам україніки.

Проф. Василь Ленцик, ред. Іван Кедрин і ред. Антін Драган висловлювали різні думки про запляновані нові книжки.

Проф. Леонід Рудницький вніс формальну пропозицію, піддержану кількома членами із залі засідання, затвердити рішення Видавничої Комісії видати працю проф. Романа Осінчука „Медичний факультет Тайного університету у Львові", ред. Івана Кедрина працю — збірник його статтей і більших праць і В. Вериги „Галицька радянська соціялістична республика".

Д-р Євген Федоренко висловив думку щоб видати збірник із осталих статтей збірника про Франка, які є вже зложені. Він також висловив невдоволення з того, що заплянoвані ним доповіді про М. Коцюбинського не відбулися у цьому академічному році.

Василь Маркусь поділився думкою, що його дружина д-р Дарія Маркусь має готову до друку свою дисертацію в англійській мові на тему провідництва в українській громаді в ЗСА і НТШ могло б її видати. Праця має добру рецензію від проф. Бирда.

Проф. Василь Калинович висловив погляд, що наші видання є незбалянсовані — ми видаємо досить збірників а дуже мало монографій, тоді коли нам треба наголошувати останні з огляду на зміст і престиж.

Проф. Володимир Стойко погодився з пропозицією видавати збірник присвячений Карпато-українській тематиці. Крім того він ще раз висловився у справі стипендії настоюючи на тому, що ми мусимо мати опрацьовану наукову політику взагалі, а стипендійна політика повинна бути її частиною.

Проф. Василь Маркусь запропонував видати збірник на пошану проф. Володимира Кубійовича. Після дискусії над цією пропозицією Пенарне засідання ухвалило слудуючу резолюцію: „Пленарне засідання Управи НТШ підтримує проєкт видати збірник на пошану проф. Володимира Кубійовича і погоджується щоб Управа НТШ зорзганівувала прийняття для нього у Ню Йорку цієї осени з нагоди його 85-ліття життя". Такі прийняття будуть також зорганізовані у Чікаґа і Торонто. Проф. В. Маркусь також запропонував видавати „Записки політичних наук", Обміркувавши всі три пропозиції Маркуся, Пленарне засідання запропонувало, щоб внескодавець опрацював збірник чи річник „Карпатоукраїніки" і „Збірник політичних наук" і представив їх разом із дисертацією д-р Дарії Маркусь на засіданні Видавничої Комісії.

Схвалення рішень і прийняття бюджету на 1985 рік. Після дискусії Пленарне засідання винесло слідуючі рішення:

Уповажнити Президію НТШ продовжувати заходи до активної участь у Третьому міжнародному конґресі для совєтських і східньо-европейських справ, що відбудеться в осені ц.р., згідно з ухвалою з 5-го травня, 1984 р. і покрити всі потрібні кошти, зокрема зв'язані з участю доповідачів з Европі ., ЗСА і Канади як теж виставкою наших видань, оголошень в каталогу й зустрічей з учасниками конґресу.

Потвердити ухвалу Президії від 24-го травня взяти участь у Конференції на пошану М. Грушевського, яка мала відбутися минулого року і була перенесена на 1986 рік у 120 роковини його народження, разом з УНІГУ, УВАН й іншими установами. Конференція буде організована у двох сесіях: українській у Ню Йорку і англійській, правдоподібно в Кембриджі.

Віддати книжку М. Чубатого про „Україну виникнення трьох східноевропейських націй" до перевірки.

Заключити договір з проф. Юрієм Луцьким про переклад книжки П. Зайцева „Життя Тараса Шевченка", 400 сторін з примітками і бібліографією.

Призначити по 1000 дол. для Комітету 1000-річчя Хрищення України очоленого д-ром Ю. Старосольським, Комітету Гарвардського проєкту, і Комітету наукової конференції очоленого ректором В. Янівим. НТШ одержало 3,500 дол. від Комітету протиросійської маніфестації минулого року, як і два інші спонзори цього Комітету, з рішенням щоб ці гроші були зужиті на подібні публічні акції.

Призначити, згідно з пропозицією Стипеднійної Комісії 2 стипендії 1000 дол. і 500 дол. на стипендії.

Покрити кошти пересилки архіву С. Дністрянського та Івана й Ореста Зілинських.

Призначити 2000 дол. на кошти влаштування українознавчої конференції на Іллинойському університеті на руки проф. Дмитра Штогрина з умовою, що НТШ є співспонзором цієї наукової імпрези і це повинно бути відзначене у програмі і друкованій книжці.

Одержати спеціяльну асекурацію нашого дому від вломy і вогню та завести в домі алярмову ситему. Рішено продати частину нашого ґрунту у Кергонксоні.

Створити окремий фонд присвячений культові УСС ім. д-ра Степана Котика, який доповнив свій дар для НТШ в сумі 10,000 дол. і дійшов до суми 15,000 дол. і фонд ім. Архиєпископа Іванюка та д-ра Миколи Шпитка, які підвищили свою суму 5,000 дол. на 10,000 дол. присвяченій стипендіям Православної Академії в ЗСА. (Дивись окрема вістка — Ред.).

Утворити спеціяльний комітет для підготови вшанування проф. Володимира Кубійовича у його 85-ліття у неділю 29 вересня ц.р. в готелі Шератон Сентер у Ню Йорку.

Взяти участь, згідно з ухвалою Президії, у науковий конференції 15-17 червня ц.р. у Бавнд Бруку присвяченій 1000-річчю Хрещення України.

Вислати делеґацію НТШ на відзначення патріярхального руху у Філядельфії 4-го травня ц.р. і покрити всі конечні кошти.

Підготовити в осені Вечорі у більших осередках нашої громади, зокрема в містах в яких є Осередки НТШ, і на них роздати почесні грамоти нашим ювілейним жертводавцям. Просити Осередки НТШ зорганізувати такі вечорі по інших місцевостях де нема Осередків.

Затверджено вибір 3-членів Комісії для розгляду англомовного видання „Історії України-Руси" М. Грушевського і видання комунікату в цій справі.

Запропонувати дирекціям українознавчих шкіл у Ню Йорку та околиць відбувати навчання для старших учнів з різних ділянок українознавства у нашому домі.

Старатися підшукати, по змозі добровольців, секретарів англійської й української мов для НТШ.

Мґр Володимир Рак, скарбник НТШ, предложив бюджет НТШ на 1985 рік у сумі 159,000 дол. Пленарне засідання, після виміни думок, затвердило цей бюджет.

11-го травня, 1985 р. **Василь Калинович**

Поклін Манітоби українським піонерам

Недавно обрана управа Вінніпеґського Відділу Комітету Українців Канади, що її очолює вже другий рік Петро Манастирський, почала свій цьогорічний сезон діяльности добре. Її заходами була субота, 7-го вересня 1985 року — офіційно проголошена Днем Українського Піонера і в той день були проголошені дві проклямації в тій справі та піднесено на машті біля міської ради Вінніпеґу прапор України.

Першу проклямацю Дня Українського піонера підписав у п'ятницю, 6-го вересня, о год. 4-ій по полудні посадник міста Вінніпеґу Бил Норрі у присутності голови Відділу КУК П. Манастирського та делеґатів з ряду установ, що входять до складу Відділу. Посадник якого українці Вінніпеґу щиро шанують та який жартома себе зве „Васил Бил Норрі", подав у своїй проклямації коротко мотиви Дня Українського Піонера: при'їзд 94 роки тому, 7-го вересня 1891 року, перших двох українців — Василя Еленяка та Івана Пилипова до Канади, за яких заохотою приїхали згодом їх дальші рідні та сусіди, створення перших українських піонерських осель в Альберті і Манітобі та вклад цих піонерів у господирську і культурну розбудову Канади. Щира і дружня розмова в бюрі Б. Норрі та спільна фотографія закінчили цю офіційну зустріч, після чого на одному з маштів міської ради чергового дня майорів наш прапор, а проклямацію проголосили обі газети Вінніпеґу.

День пізніше, в суботу, 7-го вересня, о год. 3-ій по полудні подібного змісту проклямацію підписала у відсутності прем'єра Манітоби Г. Полі його ділова заступниця Мюрієр Смит, прийнявши у своїй канцелярії в леґіслятурі Манітоби велику українську делеґацію з П. Манастирським на чолі та з участю представників місцевої преси і телевізії. Після підпису М.Смит подалася з приявними на головний коридор леґіслятури, де ще в 1961 році заходом КУК вставлено Пропам'ятну таблицю піонерів. Тут, після короткої промови, делеґати української громади поклали під таблицю гарний вінок, а я пояснив зібраним, що бронзову таблицю-плякету виконав наш відомий мистець Мирон Левицький, що саме тепер відзначає ретроспективною виставкою в Торонто 50-ліття своєї мистецької праці, і М. Смит та пресові репортери були цим вельми зацікавлені.

Увечорі в суботу одинока радіостація СКНД передала звіт з зустрічі під пропам'ятною плякетою.

А. Курдидик

ЇЖА ДЛЯ НЕМОВЛЯТ, т.зв. „немовляча формула", була причиною різномови в Уряді в останньому часі поміж двома урядовими установами — Аґенцією для справ поживи і ліків (ФДА) і Департаментом справедливости. ФДА вимагала від Уряду судового засуду для однієї каліфорнійської фірми виробу дитячої дефективної формули, що спричинило майже 200 судових зажалень від батьків немовлят, які зенедужали через заживання цієї їжі (фірма Синтекс Ляборaторії в Пальо Альто), бо в їжі було замало соли, а це в свою чергу призвело до невірного обміну рідин в організмі немовлят, зовсім неґодованих матірним молоком. Але Департамент судівництва відмовився засудити фірму на тій підставі, що не можна було компанії довести явної провини. Саму кількість соли зменшено у формулі згідно з установкою, що сіль — за загальною думкою — шкідлива для організму. Судового діла проти фірми вимагав сенатор-демократ з Огайо, який веде такі сенатські слідження, Г. Меценбавм, відомий противник генерального прокуратора Едвина Міса. Обороняючи свою позицію, Департамент судівництва вказав, що він, хоч „вітає" вгляд Сенату в різні „надуживання", все таки мусить взяти до уваги той факт, що тепер за республіканської Адміністрації ці демократичні законодавці занадто „палкі" в ставленні під суд „білокомірцевих" здогадних переступників закону, чого майже не траплялося під демократичною Адміністрацією. І тут виразна політика; оскаржена компанія в міжчасі задовольнила позивання батьків, а помітнішої якоїсь шкоди цим немовлятам не сталося на довшу мету.

Кубійовичеві...

(Закінчення зі стор. 2)

щиро і тепло. (Можна пошкодувати, що тут не включено листа В. Кубійовича, що він його вислав приятелям під свіжим враженням смерти Дарії, який дуже яскраво характеризує його особистість та взаємини до своєї другої дружини).

Так само переробленим і доповненим є розділ про Енциклопедію Українознавства, доведений до 1985 року, як і додаток про пов'язані з цим науково-організаційні поїздки за океан. Тут ще додано симпатичні спогади про Миколу Глобенка і Богдана Кравцева, працю яких для ЕУ проф. Кубійович високо доцінює.

Викликає деякі побажання бібліографія праць автора, яка досить неповна і на зладження якої треба б присвятити більше часу. Підписаний зауважив у списку брак однієї книжкової позиції, а саме спільної праці В. Кубійовича зі мною п.з. „Дві українські енциклопедії" (Видавництво „Пролог", 1961 року). Це лиш марґінесова заввага, бо є і ряд інших пропущених журнальних статтей, що мають наукове значення. А скільки інших газетних статтей, передмов, заміток, що не згадані! Час, щоб хтось зайнявся повною бібліографією праць В. Кубійовича!

Появу споминів „Мені 85" завдячує автор і читацька публіка інспірації та редакторському вкладові Івана Кошелівця, який чимало потрудився, щоб вміло оформити цю книжку, зокрема вдало інкорпоруючи сильветки, опубліковані раніше в окремих випусках журналу „Сучасність". Заслуговує на згадку маестро А. Сологуб, що дав вимовне графічне оформлення окладинки: на тлі ґльобу (ґльобальне і діяспоральне відношення автора до проблем України) досить сируваті, прості і невишукані літери, що нагадують письмо автора. Належить згадати ще двох осіб, що причинилися до появи книги — Серафіму Глобенко-Волошин, що переписувала рукопис і дала першу мовну редакцію, поки фахово приклав до цього свою руку І. Кошелівець, та Атанаса Фіґоля, хто подолав наші друкарські труднощі і в рекордовому часі причинився до появи цієї чепурно виданої книги (що появилася з переплетні до місця після здачі до друку останніх додатків).

Можна висловити жаль, що немає в книзі особливого індексу, а він аж напрошується, та що нема хоч кількох знімок (як це було у першому випуску „Мені 70"), що видатно було б причинилося до атрактивности і документальної вартости обговорюваної книжки. Відомо нам, що чимала частина манускрипту зокрема про працю над ЕУ 2, не увійшла до цієї книги. Цей матеріял, вже готовий до друку, разом із т.зв. „Кубійовичівськими бюлетенями", що є неначе річними „посланнями" Володимира Кубійовича до приятелів, могли б становити ще один невеликий томик заміток Кубійовича про себе, свою працю і свою добу.

Під кінець слід сказати, що В. Кубійович, як мало хто з інших передових людей у нашому суспільстві, розуміє значення спогадів і особистого свідчення, і це він залишив нам і нащадкам вдало й успішно. Як прийде та хвилина, Кубійович не зійде із сцени без тривкого сліду. „Мені 85" саме залишиться ним!

• • •

Українська діяспора в Америці і Канаді, а згодом і в Австралії, матиме можливість привітати ювілята особисто з його 85-літтям (подекуди його особистої участи!). З ініціятиви Комітету „Акція Сарсель" в Торонто та новоствореної Фундації Енциклопедії Українознавства в Америці відбудуться в жовтні-листопаді в кільканадцятьох осередках на північно-американському континенті зустрічі з ювілятом чи на його пошану, пов'язані з популяризацією Енциклопедії. При цьому має бути розповсюджуваний перший том англомовної ЕУ, як також спогади „Мені 85", що їх ми схематично тут обговорили.

Так само головний інспіратор Фундації, д-р Атанас Фіґоль, бажаючи дати тверду і постійну основу ЕУ, пропаґуватиме на цих зустрічах свою ідею створення мільйонового фонду для справи, яка повинна пережити самого її засновника і подвижника. Йдеться про створення тривкої бази існування Інституту Енциклопедії Українознавства ім. В. Кубійовича в Сарселі. На це собі заслуговує своїми досягненнями Сарсель у поширенні знання про Україну шляхом видавання енциклопедій. На це з правом заслуговує собі і достойний ювілят, проф. Володимир Кубійович, батько Енциклопедії, що не бажає залишити по собі вакууму.

НЕ ТОЙ РІК, НЕ ТО ІМ'Я

У зверненні Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи, поміщеному в „Свободі" ч. 181 з 21-го вересня, ц.р., під наг. „ЗП УГГ засуджує вбивство Василя Стуса", вкралася друкарська помилка. Рік Стусових таборових записок — „З таборового зошита" є не 1913, а 1983. А в списку замучених у совєтських концтаборах українських культурних діячів слід читати Валерій Марченко. — Ред.